

Den svenske indvandring til Bornholm

BHS Generalforsamling, Kærnehuset, Allinge

Lørdag 6. september 2025

mag.art. Henning Bender, tlf. +45 40413664,
1974-2008 Stadsarkivar, Aalborg Stadsarkiv.
1989-2008 Leder af Det danske Udvandrerarkiv,
2000-2002 Direktør CRT, Nexø

NU: Kirsebærhaven 3, Snogebæk, 3730 Nexø – Danmark

<https://henningbender.dk>

hbender@mail.dk

<https://udvanderhistorie.dk>

Henning Bender - Udvandrerhistorie

Sidst med "Den svenske indvandring til Bornholm" i Kærnehuset den 16/11-2017 Allinge-Sandvig Byforening og Foreningen Sandvig

VELKOMST

FORSLAG Foredrag

Foredragsdatoer

Egne bøger

Links

CV

KONTAKT

KONTAKT

2025-26

- 18-03-2026 Flugten til Amerika, Rødovre, kl. 13-15
18-02-2026 Udvandringen til Amerika, Værløse 13:30 -15:30
18-01-2026 Svensk indvandring, Hillerød, kl. 13-15
02-12-2025 Svensk indvandring, Grenaa, kl. 19-21
07-10-2025 Udvandring fra DK, Vejle, Kongeaa slægtsf., kl. 19-21
06-09-2025 Den svenske indvandring, BHS, Allinge kl. ca. 15-16
19-05-2025 Udvandring fra DKHillerød slægtsf., Kedelhuset, 19-21.
24-04-2025 Udvandring fra Danmark, Viborg Slægtshist.
13-03-2025 Svensk indvandring Næstved Slægtshist., 19-21
18-02-2025 Svensk indvandring Sandvig, Nordvig BB 19-21
10-02-2025 Udvandringen fra Danmark, Fredericia, 19.15-21
28-01-2025 Søredningen på Bholm., Samlingshuset, Pedersker 14-16

2024

- 18-11-2024 Udvandringen til Amerika, Sæby, Manegen, kl. 19-21
07-11-2024 Den oversøiske udvandring fra Danmark, Præstø
01-10-2024 Den oversøiske udvandring fra Danmark, Varde
28-09-2024 Den oversøiske udvandring fra Bornholm, Rønne
10-09-2024 Svensk indvandring, Hjørring slægtshist. for.
25-08-2024 Svensk indvandring till Danmark
Svenska Släktforskarlagarna 2024, Malmö
07.07.2024 Åbning af Redningsbådshuset, Snogebæk, kl. 15
08-06-2024 Bornholms redningsvæsen, Folkets Hus, kl. 17
25-04-2024 Udvandring fra Danmark, Sydfyns slægtsf.
09-04-2024 Svensk indvandring, Randers Slægtshistoriske
21-03-2024 Svensk indvandring, Horsens Slægt.forsk.
19-02-2024 Udvandringen fra Danmark Thisted slægtsf.

2023

- 09-11-2023 Svensk indvandring, Hedeboegnens slægt
02-11-2023 Redningsvæsenet på Bholm, FU, Rønne 19-21
30-09-2023 Søredning på Bornholm, BSLF, Rønne, Biblioteket. 14-16
20-04-2023 Oversøisk udv. f. Dk Grindsted, Hedens Slægtsfor
13-04-2023 Svensk indv., Odder Slægtshistoriske for.

Svensk udvandring til og via

Danmark

Aalborg industri og by

Fotograf Heinrich Tönnies

Snogebæks Historie

HISTORIEN:

HENNING BENDER:

Den svenske indvandring til Bornholm
1850-1920

BIRGIT BENDER:

Indflyttede svenskere på Bornholm 1901

FINN HANSEN:

Naturen i Højlyngen, som svenskerne
opdyrkede

JESPER VANG HANSEN:

Hans Madvig og indvandringen til Bornholm
efter den skånske krig 1676-1679

LILLIANE HØJGAARD HOLM:

Andersson, Malmgren, Fält, Nikolajsen
- og alle de andre!

ERINDRINGERNE:

KENN ERIK BECH:

Oldemor fra Tomelilla

HOLGER DAM:

Fire driftige skåninge i Aakirkeby

FINN HENRIKSEN:

Magnus Henriksson - min skånske bedstefar

ANN VIBEKE KNUDSEN:

Stenhugger og prædikant Sandell fra
Blekinge og Christian III's bibel

NIELS-HOLGER OG

JEPPE EIMOSE LARSEN:

Nils Larsson fra Vallby, murermeister i Allinge

SVEND AAGE MØLLER:

To svenske indvandrerfamilieskæbner

MELVIN ERIK PEDERSEN:

»Løkkeøjer« Nils Pehrsson, Snogebæk

JØRGEN WICHMANN:

Tyve familiemedlemmer udvandrede
fra Skåne til Bornholm

ISBN 978-87-87042-33-8
ISSN 0084-7976

Svensk indvandring til Bornholm

BORNHOLMSKE SAMLINGER 2013

IV
7

Svensk indvandring til Bornholm

Andersson, Henriksson, Karlsson, Larsson, Ohlsson, Pehrsson,
Sandell og Thor - og alle de andre

BORNHOLMSKE SAMLINGER

Access Connections
Trådløs service i Windows
Status: Ikke tilsluttet

Svensk indvandring til Vendsyssel 1855-1901

Af Henning Bender

Starten i 1855

Indtil midten af 1800-tallet havde fremmedfødte i Danmark stort set kun omfattet tyskere og nordmænd, der oftest var kommet enkeltvis til landet som håndværkere, handlende eller embedsmænd. De tætte forbindelser til hertugdømmerne og Norge betød endda, at de knapt nok opfattedes som fremmede. Det gjorde derimod de oftest ufaglærte og fattige gæstearbejdere, der fra omkring 1855 blev hentet i store grupper som billig arbejdskraft fra Sverige.

De kom i første række fra Skåne, Halland, Blekinge, Småland og egnen omkring Göteborg og voksede på få år til at udgøre Danmarks største fremmedfødte gruppe. Svenskerne blev tiltrukket af den højere levestandard i et Danmark, hvis bruttonationalprodukt pr. indbygger i 1800-tallet var det dobbelte af det svenske. Også maden, der for de fleste kom oven i lønnen, var bedre og rigeligere. Folk døde ikke af sult, som tilfældet var i Sverige midt i 1850'erne og sidst i 1860'erne. Selv Nordjylland, der hørte til en af de fattigere dele

Västra Götaland. Herfra kom en stor del af de svenske indvandrere til Vendsyssel i anden halvdel af 1800-tallet.

Nedenfor er 5 indvandrere særligt omtalt. Deres fødesogne er afmærket med tal 1-5 på kortet og omtalen i artiklen med si-detal herunder.

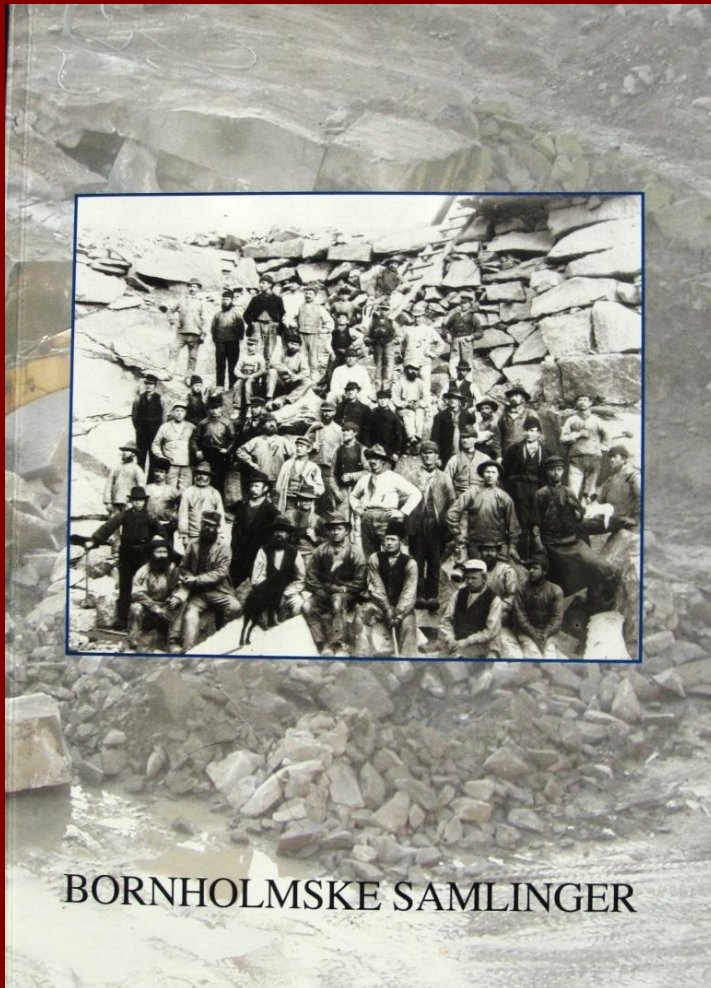
1. Andreas Bengtsson, f. 1829 i Hov sogn (s. 35)
2. Erik Andersson f. 1835 i Ny sogn, Värmlandsnäs (s. 37)
3. Anders Petersson f. 1851 Horred sogn (s. 40)
4. Anna Sophia Gustafsdotter f. 1853 i Sätla sogn (s. 41)
5. Kristina Bock, f. 1864 i Skällerud sogn (s. 43)

Vendsyssel Årbog 2019 Side 31-50

Henning Bender: Svensk indvandring Til Vendsyssel 1855-1901

Svenske indvandrere
I Danmark
VEST og ØST
1860 44% vest for
Storebælt
1901 16 %

Anne Dyhr: De svenske stenhuggere på Nordbornholm 1860-1921
(*Bornholmske Samlinger* 2010, s. 8-115) Uafsluttet speciale til KU 1969-
1971 Institut for Europæisk Folkelivsforskning – mange erindringer

De svenske stenhuggere på Nordbornholm 1860-1921

Studier i den bornholmske stenindustri historie

Af Anne Dyhr, kontorfuldmægtig på Det Kongelige Bibliotek

Artiklen er 1969-71 udarbejdet som et aldrig færdiggjort speciale ved Københavns Universitets Institut for Europæisk Folkelivsforskning. Teksten er i det store og hele gengivet i sin oprindelige udformning, der er kun indsat enkelte årstal og forklaringer, hvor den ellers kunne misforstås i dag, lige som enkelte oplysninger er slettet, da de ikke længere er relevante.

Forfatterens oldeforældre Sven Carlsson f. 1846 og hustru Anna Jönsdotter f. 1849 med dotrene Emma f. 1880 (stående) og Anna f. 1882 (siddende). Den ældste datter Emma er født i Sverige, den yngste Anna - forfatterens mormor - er født på Bornholm, året efter familien flyttede dertil. Faderens navn står på flyttebeviset som Carlsson, han underskrev sig selv Karlsson og endte med at hedde Carlsen - et eksempel på hvordan et navn forlængedes. Foto Th. Yhr, Rønne, midten af 1890'erne. (Familjens flyttebevis og Sven Carlssons og Anna Jönsdotters opholdsbooger s. 106-108.)

I mindet om min morfar, maskinpasser Johan Alfred Hagström, f. 1879 i Simris i Skåne, søn af smed Måns Olsson Hagström og hustru, Karna f. Larsdotter. Og min mormor, Anna Vilhelmine Karoline f. Carlsen, f. i Rønne 1882, datter af gartner Sven Carlsson og hustru, Anna f. Jönsdotter.

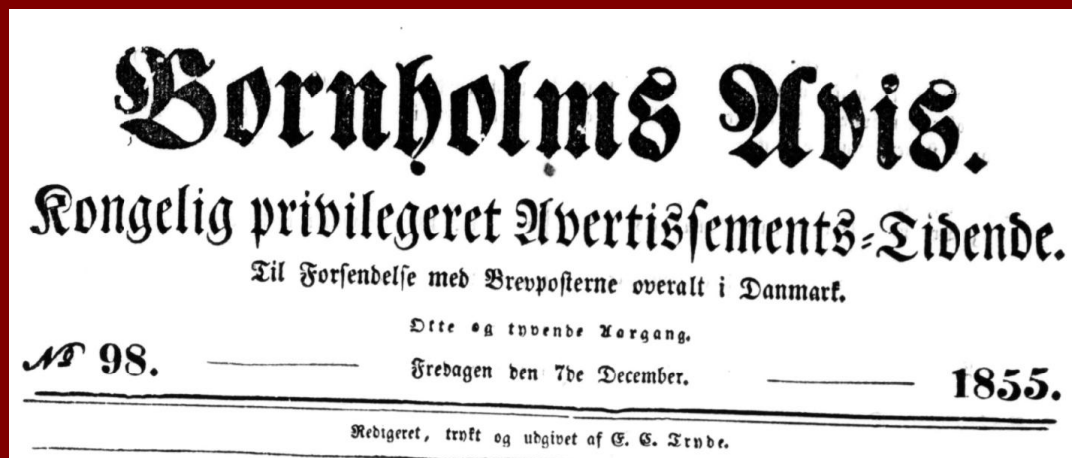
40 år er lang tid, så såvel udtryksform som vinklen på indholdet ville nok have været anderledes i dag: »Tiderne skifter og vi med dem«. Jeg håber, læserne vil læse artiklen med dette i mente og stadig finde indholdet interessant. Vi må i hvert fald være mange med svensk-bornholmske rødder, der gerne vil kende lidt mere til vore bedsteforældres, oldeforældres eller tipoldeforældres livsvilkår.

1855
Danske aviser

4000 indvandrere
til fods på vej mod
Danmark!

4000 indvandrere til fods på vej mod Danmark!

I et stort antal danske aviser mellem 30/11 og 7/12 1855

Et svensk Blad beregner, at der alene iaar er udvandret 4000 svenske Tjenestefolk af begge Køn til Danmark. Alene fra Christiansstads Lehn er der udvandret 600 Personer, der have tilbagelagt Veien tilfods til Malmø, for derfra at indskibes til Danmark.

Et svensk Blad beregner, at der alene i år er udvandret 4000 svenske Tjenestefolk af begge Køn til Danmark. Alene fra Christianstads Lehn er der 600 Personer, der have tilbagelagt Vejen til fods til Malmø, For derfra at indskibes til Danmark. Da de alle er unge, arbejdsføre og raske Folk, er man ikke uden Frygt for, at man ikke beholder andet end dårlige Folk tilbage.

Næsten enslydende annoncer i de fleste danske aviser 1855

**Svenske
Tjenestefolk,**

Karle, Løn: 1 Aar fra 1ste Mai 50 a 60 Rd.,
1/2 Aar fra 1ste Mai 30 a 35 Rd.;
Piger, Løn: 1 Aar fra 1ste Mai 28 a 32 Rd.,
1/2 Aar fra 1ste Mai 18 a 22 Rd.;
Drenge, Løn: 1 Aar fra 1ste Mai 20 a 25 Rd.,
1/2 Aar fra 1ste Mai 15 a 20 Rd.,
kunne, mod Anskaffelsesomkostning 8 Rd. for hver
(frit befordret til Aalborg), forud indbetalt eller depos-
neret hos en Mand her, hos hvem den ved Høfenes
Afgang med Dampskib herfra til Aalborg kan høves,
paa Bestilling, erholdes saasnart Dampskibsfarten herfra
til Aalborg begynder. Ingen sættes, som ikke har
godt Skudsmaal og anbefalende Udvortes.

Kjøbenhavn i Dværgstræde 39.

M. M. Bjørn.

SVENSK
TJENESTE-
FOLK

Løn –

(ca. det halve
af dansk, men det
dobbelte af svensk)

kunne, mod Anskaffel-
sesomkostning 8 Rd.
For hver (frit befordret
til Aalborg)

alle med godt skudsmaal
og pæn fremtræden og
udseende

Zverrig. En Svensk, som udvandrede til Danmark for at søge Tjeneste, er nylig vendt tilbage her til og beskriver de svenske Karles og Pigers Aaar, der tjene dersteds, som mindre loffende. For det Første falder det temmelig klart, at det fornemmelig er mindre yndede Gårdsbønder, som nedtages til at forskaffe sig Tjenestefolk fra et fremmed Land, og for det Andet gives der en Mængde Afvigelser i Sæder og Forhold, der for den Uvante fremkalder Ubehageligheder. Arbeidet var strængt: om Sommeren begyndte det Kl. 3½ om Morgenen og endte først seent om Aftenen. Ogsaa om Søndagene skulde der ofte arbeides, noget som man i Danmark ikke er saa nøie med, men som den svenske Arbejder uagerne gaaer ind paa. Kosten var, skjøndt i Mængden tilstrækkelig, alligevel af mindre nærende Beskaffenhed og bestod for en stor Deel af Gryngrød, Kjørnemælks-Vælling m. m., men derimod meget sjelden af Kjødsul. Tjenestefolkets Værelser vare ikke stort Andet end et Udhús, som nok kunde gaae an om Sommeren, men om Vinteren vilde have været mindre at udholde osv. Den nu hjemkomne Arbejder havde 10 Rd. svensk i maanedlig Løn, hvilket tilvisse ikke var saa daarligt, men dog ikke tilstrækkeligt til at opveie ovennævnte Uleiligheder, hvisaarsag han saavel som mange andre svenske Tyende nu vendte tilbage til deres Fædreland, naagtet Hjemreisen slugte hele Løn-Beholdningen og hos Enne endog mere. — Men det meget Arbeide, der fortiden

Advarsel i svenske aviser i efteråret 1855 til svenskere mod at tage arbejde i Danmark (gengivet i danske aviser, her Horsens Avis 30. november 1855, side 2):

Det er kun *upopulære og dårlige arbejdsgiverer* der tage udenlandsk arbejdskraft

Sæder og skikke i Danmark er helt *anderledes end i Sverige*:

Arbejdet er strengere, Fra 3:30 morgen til 20:30 aften *også om søndagen*! Det tager de ikke så nøje i Danmark.

Maden er tilstrækkelig, men kedelig: Gryngrød, Kærnemælksvælling, men sjældent kød.

Boligerne er *uopvarmede* udhuse *Lønnen er langt bedre end i Sverige*

Med 10 RD om måneden, men det opvejer ikke ulemper og rejseomkostninger

Kongelig Majestæts Cirkulære
af 4. april 1856
til samtlige domkapitler i Sverige
mod danske
arbejdsagenters
virksomhed

Da det har vist sig at svenske
arbejdere fra prædikestolene i
vore kirker er blevet opfordret
til at tage arbejde i Danmark
på fordelagtige vilkår.

Men at de
i stedet er blevet syge,
udslidte og uarbejdsdygtige
og herefter sendt hjem igen til
belastning for den svenske
fattigforsorg

Har vi besluttet
at sådan agitation må ikke
længere oplæses i svenske
kirker!

*Kong Oskar 1 af Sverige og Norge
(1799) 1844-1859*

"Beskidte og dumme svenskere/ gridske og umoralske danskere"

Hvad mente samtidens
aviser og
meningsdannere i Danmark og Sverige om den
svenske migration til Danmark ?

ANTAL AVISSIDER I MEDIESTREAM
35.464.209

<http://www2.statsbiblioteket.dk/mediestream/avis>

Danske aviser til 1921

<https://tidningar.kb.se/>

Svenske aviser til 1905

Danske meninger om svenske indvandrere

Ugeskrift for Læger 1886, læge J. Carlsen, Hasle: "Levevilkaar, sygelighed og Dødelighed paa Bornholm", side 23 den store mangel på arbejdskraft på Bornholm, der skyldes den voldsomme udvandring til Amerika, har tiltrukket en stadig større strøm af svenske indvandrere, der hvad moralitet, intelligens og renlighed angår står langt lavere end bornholmerne

og herved har skaffet øen et stort og voksende arbejderproletariat som man ikke tidligere har kendt til

Stillingsannonce i Bornholms Tidende 20. februar 1889:

En rask Pige, som er tro og af sat Alder, som vil paatage sig Opvaskning og Rengjøring, kan faa Plads til 1. Marts i "Dannebrog" i Rønne. NB. Svensker frabedes.

En rask Pige, som er tro og af sat Alder, som vil paatage sig Opvaskning og Rengjøring, kan faa Plads til 1. Marts i „**Dannebrog**“ i Rønne.
NB. Svensker frabedes.

Amtsskolekonsulent O. A. Nielsen, Blade af Ny-Sverrigs Historie (1942):
Svenskernavnet har aldrig haft nogen god Klang paa Bornholm,

Emigrationsutredningen,
Bilaga XX (Stockholm
1911), s. 79

*Udvandringen til Danmark
er et onde,
der bør modarbejdes!*

*Selvom pigerne ikke direkte er
"faldet i ulykke", kommer de
dog hjem med vaner og krav,
som for al fremtid gør dem
uegnede for livet i hjemsognet.
Hjemme har man ikke længere
nogen tillid til dem efter de er
begyndt at udvandre. De er
derfor henvist til arbejdsløshed
om vinteren, hvorigennem
opsparingen fra sommeren
snart fortæres.*

Besøg hjemmefra Tomelilla

Karna Lassedotter, gift Larsson 1841-1914,
besøger sine svenskfødte børn og
svenskfødte svigersønner i Rønne 1907.
De var født Larsson, Nilsson og Hansson =
nu Larsen, Nielsen og Hansen.

Svenske løntrykkere

Niels Nielsen 1872-1942,
Borgmester Rønne
og formand for Socialdemokratiet
på Bornholm 1917-1942

En af vanskelighederne for såvel den faglige som politiske bevægelse) var arbejdernes uvilje mod de svenske arbejdere . Der var i 1890'erne megen bitterhed mod svenskerne, også fordi de beskyldtes for at hjælpe arbejdsgiverne til at holde lønnen nede.

Men også i 1900-tallet mærkedes dette fjendskab inden for arbejdernes rækker, alligevel ser blandt de indvandrede Svenske arbejdere nogle af de ivrigste Organisationsfolk.

Brugbare kilder og motivation

”Svenskerloven”

Lov om Tilsynet med Fremmede af 15. maj 1875

Første danske indvandrerlov. I kraft til 1952

Krævede gyldig legitimation og på forhånd sikret arbejde (inden 8 dage).

Opfyldtes det, fik man en opholdsbog der skulle kunne fremvises for politi og arbejdsgivere

Man udvistes hvis man manglede opholdsbog, blev arbejdsløs, eller kom i konflikt med loven.

- *Politiets registrering af opholdsbøger 1875 – 1924 er desværre fragmentarisk bevaret, hovedsageligt*

Nord og vest for København, samt dele af Lolland-Falster –

SAMT BORNHOLM ØSTRE HERRED (Svaneke byfoged 1875-1917)

Carlsson – Karlsson - Karlsen

№ *Bul I* Flyttningsbevis. *M 11.666*
321 (Fol. 487.)

Fräsquidmästare Sven Carlsson
i Stora Rönneby församling
 och hans Hustru *Anna Jönssdotter*
 blefvo med hvarandra sammankrigade den *20/9 1881* ajutionis.

Mannen	Hustrun
är född den <i>24/8 1846</i> i <i>Stora Rönneby</i> församling	är född den <i>9/9 1849</i> i <i>Stora Rönneby</i> församling
af <i>Matröhus</i> län,	af <i>Stora Rönneby</i> län,
Har haft skyddskoppar	Har haft skyddskoppar
Innanläsning: <i>antaglig</i>	Innanläsning: <i>godkänd</i>
Kristendomsbudska: <i>antaglig</i>	Kristendomsbudska: <i>godkänd</i>
Bevistat förhören	Bevistat förhören
Omförhindrad att begå H. H. Natteord	Omförhindrad att begå H. H. Natteord
Ansätter medborgerligt förtroende	Ansätter medborgerligt förtroende
Afflytta till <i>Bornholm</i> församling af <i>Stora Rönneby</i> län	
Betygas <i>Stora Rönneby</i> församling af <i>Stora Rönneby</i> län, den <i>6 April 1881</i> att <i>Carlsson</i> <i>Anna Jönssdotter</i>	

Handl. 665-1901 (1906)

Opholdsbog
 № *83* - 1881.

for
Anna Jönssdotter
gift med Sven Carlsson
Jönssdotter

Denne Opholdsbog, bestaaende af 32 paginerede Sider,
 er betalt med 25 Bkr.

Kjøbenhavn.
 Trykt hos J. S. Schultz.
 1875.

Handl. 665-1901 (1906)

Opholdsbog
 № *24* - 1881.

for
Sven Carlsson

Denne Opholdsbog, bestaaende af 32 paginerede Sider,
 er betalt med 25 Bkr.

Kjøbenhavn.
 Trykt hos J. S. Schultz.
 1875.

Handl. 665-1901 (1906)

Bornholm, Vester, Rønne Købstad, , Udenbys (Paradisgade)

Matr.nr. 217s, 1983, FT 1890, A7141

Navn:	Alder:	Status:	Stilling i familien:	Erhverv:	Fødested:
Svend Karlson	43	gift	Husfader	Gartner, Buskegården i Knudsker sogn	Sverige
Anna Karlson	40	gift	Husmoder		Sverige
Niels Karlson	14	ugift	Barn	Snedkerlærling i Rønne	Sverige
Emma Kristina Karlson	9	ugift	Barn		Sverige
Anna Vilhelmine Caroline Karlson	7	ugift	Barn		Rønne Købstad, Bornholms amt

Database over indfødsretstildelinger 1776 - 1960

Udfyld et eller flere af felterne

Efternavn	Grönvall	Fornavn	August
Bopæl		Erhverv	
Fødelokalitet		Fødeland	
Søg FORTRYD			

1 poster fundet

<http://www.ddd.dda.dk/immibas/immibas2.asp>

Efternavn:	Grönvall	Fornavn:	August
Erhverv:	Smedesvend	Fødelokalitet:	Löderup
Føderegion:	Kristianstads Län	Fødeland:	Sverige
Fødselsår:	1865	I DK fra:	1888
Bopæl, lokalitet:	Allinge	Amt, region:	Bornholms Amt
Lov af:	13 03 1908	Tillæg:	A
Løbenr:	91		

Tip-Tip

Olsker

Søg efter person - Avanceret søg

Her kan du præcisere din søgning ved at udfylde med mere information om navn på herred. Resultatet vises på nyt faneblad

Søg efter personen:

Navn	indeholder	Gr_n_al	
Erhverv			
Fødested	Sver%		
Vælg eller skriv alder	Vælg alder		
Fødeår (beregnet):	1865	Interval: 2	
Køn	Mand		

Som boede:

Amt	Bornholm	
Herred		
Sogn		
Stednavn		

Udtræk fra DDD Amt: Bornholm

4 poster fundet

Navn: **August Grønvald** Alder: **24** Civilstand: **Gift** Erhverv: **Arbajdsmand** Fødested: **Sverrig**

Fam.nr: **125**

Sogn: **Klemensker** Kilde: **FT-1890** KIPnr: **B6635** Lbnr: **644**

VIS DOK.

VIS ALLE FELTER

Navn: **August Grønvald** Civilstand: **G** Erhverv: **Smedesvend** Fødested: **Sverrig**

Fam.nr: **503**

Matr.nr/adresse: **379n**

Adresse: **Sandvig Købstad, Udenbys Markjorde**

Sogn: **Allinge-Sandvig Købstad** Kilde: **FT-1901** KIPnr: **D8911** Lbnr: **2729**

VIS DOK.

VIS ALLE FELTER

Navn: **August Grønvald** Civilstand: **Gift** Erhverv: **Smed, Avlsbruger** Fødested: **Sverrig**

Fam.nr: **12**

Sogn: **Olsker** Kilde: **FT-1921** KIPnr: **C5545** Lbnr: **1038**

Kommentarer: ; **20: 1911**

VIS DOK.

VIS ALLE FELTER

Navn: **August Grønvald** Civilstand: **G** Erhverv: **Avlsbruger** Fødested: **Sverige**

Fam.nr: **6**

Matr.nr/adresse: **39f** Stednavn: **Olsker**

Sogn: **Olsker** Kilde: **FT-1930** KIPnr: **D8326** Lbnr: **199**

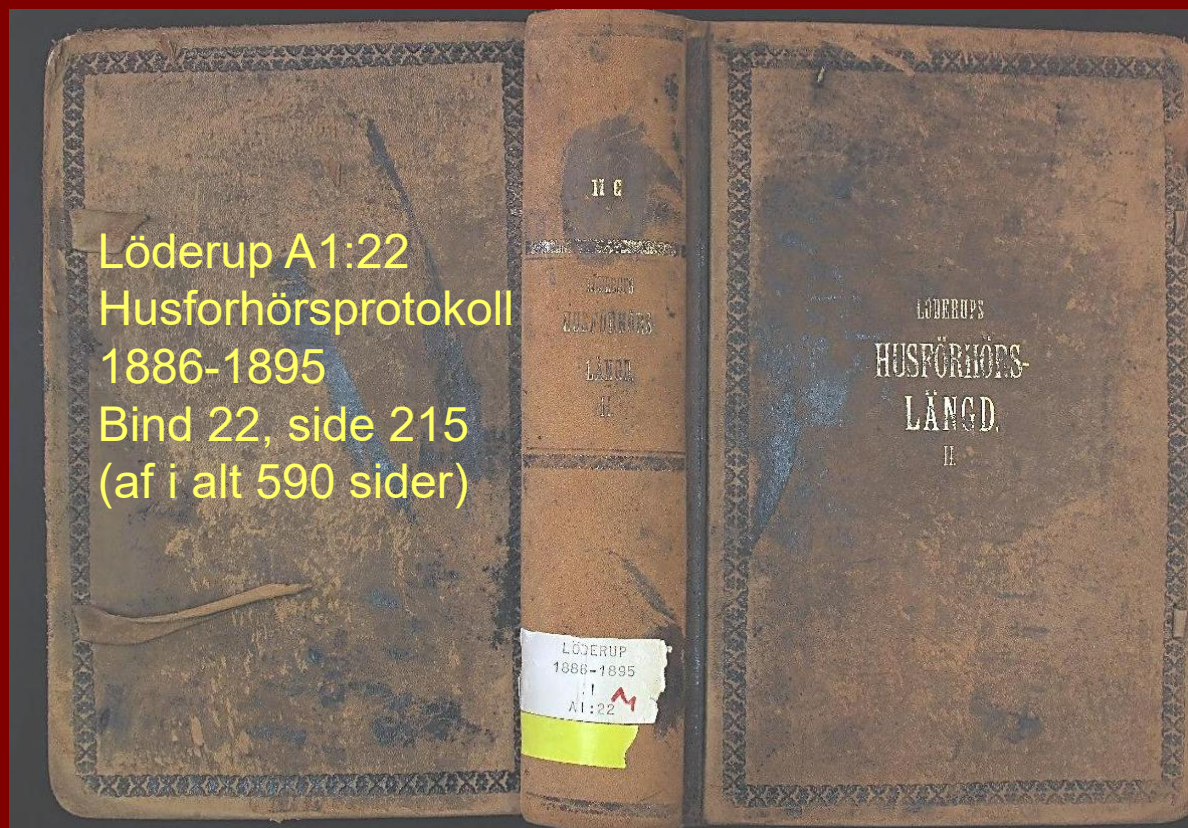
VIS DOK.

VIS ALLE FELTER

Riksarkivet –
den digitala
forskarsalen

18	Smed August Grönvall	1865 $\frac{9}{7}$	Löderup	87 $\frac{9}{4}$	v	Löderup p. 579 93	ab b.			65 $\frac{7}{26}$	Bornholm 94. (sic huset)
19	H. Kersti Åkesdatter	1868 $\frac{29}{11}$	ibm.		v	ibm.	ab b.				
20	B. Oskar	1888 $\frac{31}{7}$	ibm.		v	ibm.					
21	Albert Sigfrid	1890 $\frac{15}{4}$	Sandvig fra Bornholm		v	Bornholm 94 $\frac{5}{1}$					Sigt i Altinge fra Bornholm 890
22	Emil Waldemar	1894 $\frac{1}{5}$	Ingelstorp								

Smed August Grönvall, 1865 9/7 Löderup, gift 1887 9/4, Fra Bornholm 1893, Til B:holm 1894
Hustru Kerstin Åkesdatter, Børn Oskar (1888 Sverige), Albert (1890 Sandvig), Emil (1894 Sv,)

August Jonas Grönvall, Smed 1865-1939

GULT svenske kirkebøger – **HVIDT** danske kirkebøger, folketællinger, statsborgerskab og gravsten

- 9. juli 1865 Født Löderup (Dragon Jonas Grönvall og Anne Göransdotter)
- 1875 Husforhör Löderup, Hagestad – forældre og 4 brødre og 3 søstre
- *1887 afgang fra Löderup til Sandvig*
- *1888 hjemkomst til Löderup og gift, men samme år til Sandvig*
- Folketælling februar 1890, Klemensker
- April 1890 i Sandvig
- Juni 1890, dåb i Allinge Kirke
- *1894 tilbage i Ingelstorp ved Löderup*
- *1894 til Sandvig, Storegade 55 A*
- *1896-97 Sandvig-Löderup-Allinge*
- 1897 til Allinge, Nørregade 71
- 1901, 1906 Nørregade 71, samt 1908 Statsborgerskab
- 1905 enkemand, 1907 gift
- 1921 Olsker
- 1939 begravet i Olsker

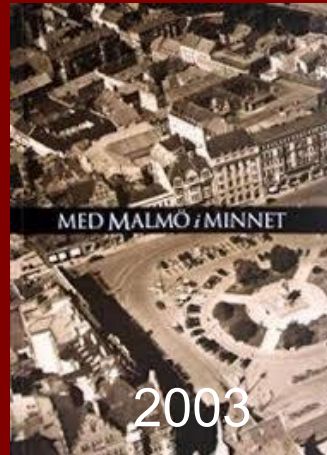
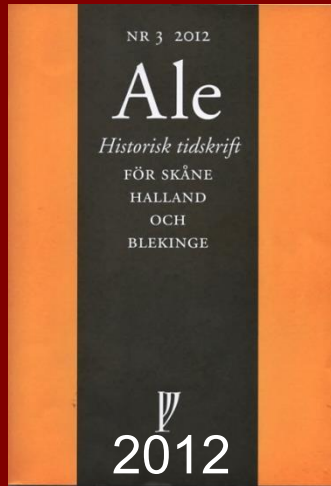
Grønvall-familien 1623-2025

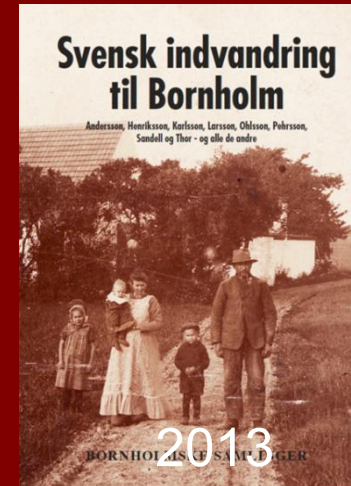
1. Melby 1623-1720; 2. St Olof 1720-1794; 3. Rørum 1794-1829; 4. Løderup 1829-1888
5. Allinge 1888-1939; 6. Ny Sverrig, Østermarie 1939-1968. 7. Pedersker 1920-1994:
8. Borup 1994-2022; 9. Roskilde 2022-

Henning og Birgit Bender om Svensk indvandring til og via Danmark

ALE 2012:3.
Indvandringen
til Bornholm
fra de skånske
landsdele og
Småland
1850-1920

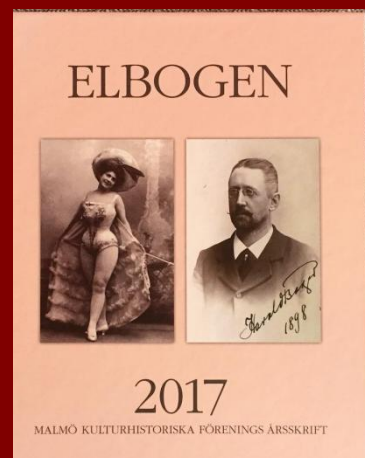

Återfunna svenska
utvandrare via Danmark

Bornholmske
Samlinger,
2013
Svensk
indvandring
til Bornholm
1850-1920

ALE 2015:4
Utomeuropeisk
utvandring
från de skånska
landsdelarna via
Köpenhamn
åren 1852-1873.
Del 1

Starten på mass-
utvandringen via Malmö
1852-1874

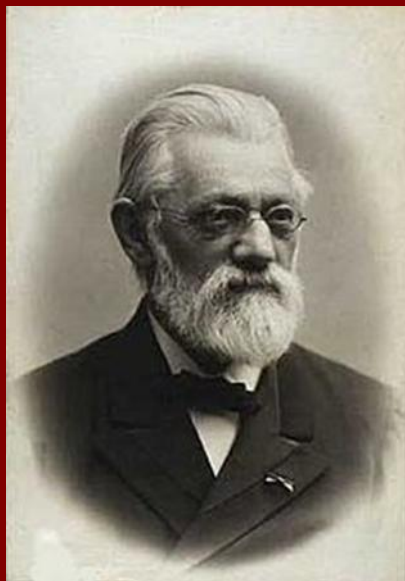

ALE 2016:3
Utomeuropeisk
utvandring
från de skånska
Landsdelarna
via Köpenhamn
åren 1874-1914.
Del 2

En rymningsbenägen kvinna – och de som följde

Statistik

Statistik mens indvandringen foregik

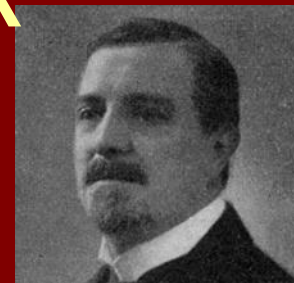

Professor, i
statistik og
nationaløkonom
finans minister
**William
Scharling**
(1837-1911)

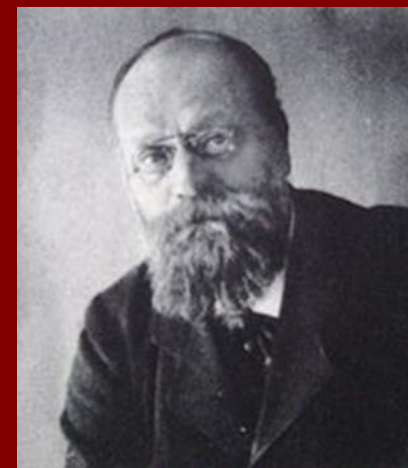
Statens Statistiske Bureau, Statistisk
Tabelværk, femte række, Litra A Nr. 4,
Folketællingen i Kongeriget Danmark den 1.
februar 1901, Anden del, Den Fremmedfødte
Befolkning, side 7*-10*, samt Tabel 1,
Befolkningens Fødested, side 2-5. København
1904

Danmarks Statistik af V. Falbe-Hansen og
William Scharling, bind 1, side 486-489
Indvandringen til Danmark, København 1885.
*"det er fornemmelig fra Sverige, at
det stigende antal af Fremmede
hidrører"*

Gustav Sundbärg , Emigrationsutredningen
(1907-1914), bilag 3, 4, 16 og 20: Svenskarna
i Utlandet , side 74-88, Danmark (1910).
Årsagerne Bedre lønninger, boliger,
realløn i Danmark end i Sverige frem til
1890'erne – der nævnes op til en dobbelt
så god realløn.

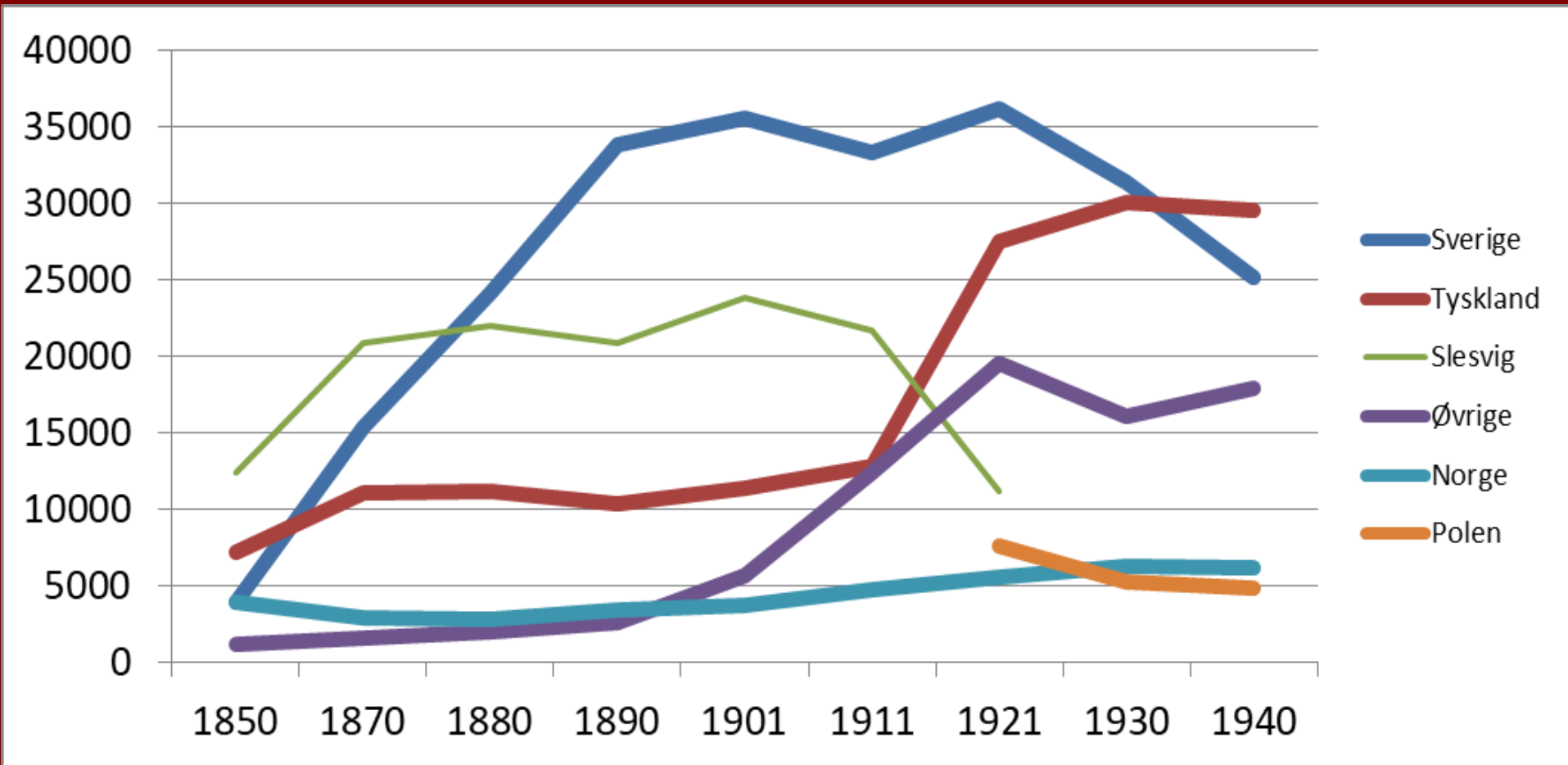
Andreas Michael Koefoed
(1867 i Rønne – 1940 i
København) var chef for
statistisk bureau, skatte-
direktør og finansminister,
nationaløkonom

Axel Gustav Sundbärg,
född 1857 i Leksand i
Dalarna,
död 1914 i Stockholm

Udenlandsfødte i Danmark 1850 -1940

Kilde: Folketællingerne

<https://www.sa.dk/ao-soegesider/da/rif/rif-collection/7>

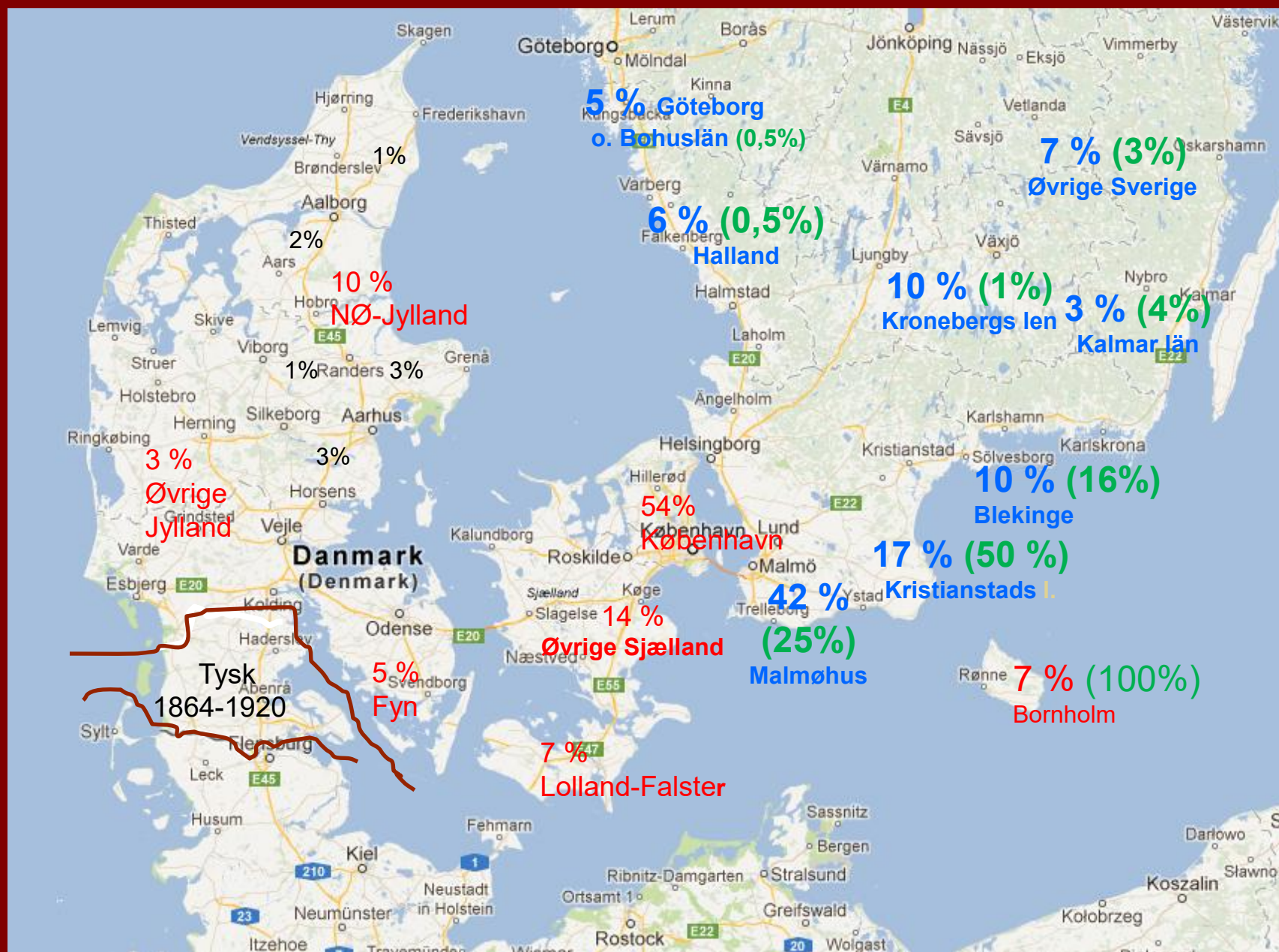
<https://www.ddd.dda.dk/kiplink1.htm> søgedatabaser

<https://www.dst.dk/da/Statistik/Publikationer/VisPub?pid=1633> Trykt 1787-1981

% af 35.540 Svenskfødte i Danmark Folketælling 1901

% af 4.587 svenskfødte, der blev på Bornholm

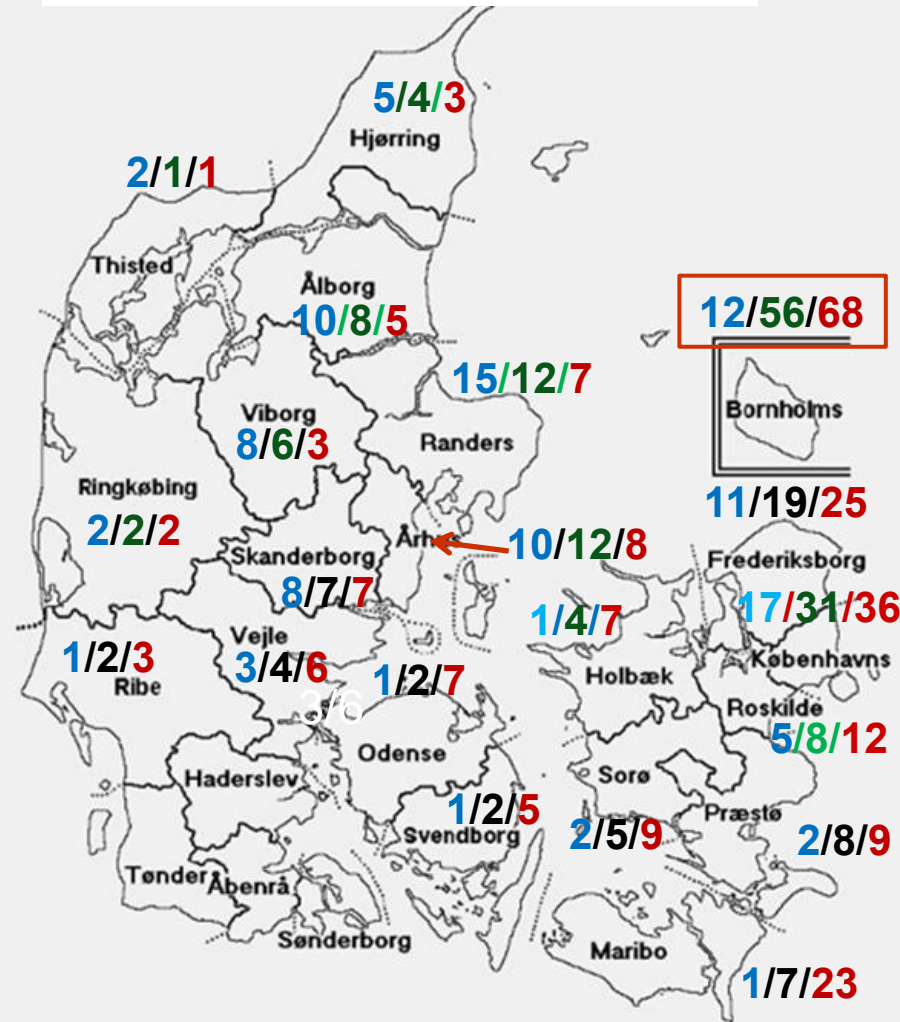
% af 82.843 Flytninger fra Sverige til Danmark 1851-1910

Svenskfødte med fast bopæl i Danmark 1845-1901 fordelt på amter

AMT	1845	1860	1880	1901
København	1.124	4.020	9.481	19.173
Roskilde	34	175	358	558
Frederiksborg	590	892	1.543	2.162
Holbæk	38	95	350	661
Sorø	39	128	400	794
Præstø	24	155	777	889
Bornholm	50	360	1.911	2.579
Maribo	24	75	682	2.348
Svendborg	11	83	242	670
Odense	17	81	276	1.007
Vejle	13	273	461	689
Skanderborg	10	442	499	515
Aarhus	8	491	787	770
Randers	24	1.258	1.238	845
Aalborg	30	735	775	684
Hjørring	23	436	377	361
Thisted	4	96	71	99
Viborg	8	576	553	335
Ringkøbing	4	144	208	200
Ribe	3	45	145	241

Svenskfødte pr. 1000 i 1860
 Svenskfødte pr. 1000 i 1880
 Svenskfødte pr. 1000 i 1901

SVENSKFØDTE PÅ BORNHOLM. ANTAL OG PROCENT AF SAMLET BEFOLKNING PÅ
KØBSTÆDER, SOGNE OG HERREDER 1850-1920

	1850		1860		1870		1880		1890		1901		1921	
	Sv	%	Sv	%	Sv	%	Sv	%	Sv	%	Sv	%	Sv	%
Rønne	51	1,1	111	2,0	139	2,5	395	6,1	792	9,6	843	9,1	616	5,8
Knudsker	6	1,2	19	3,4	47	7,8	80	12,1	157	21,6	100	13,0	62	6,5
Nyker	38	3,9	56	5,4	78	7,2	105	10,3	107	10,5	91	8,3	57	4,7
Vestermari	10	0,6	11	0,7	40	2,1	148	7,3	173	8,2	107	5,4	51	2,4
Nylars	6	0,8	11	1,5	35	4,5	98	10,7	104	11,1	79	8,7	37	3,5
VESTER H	111	1,4	208	2,2	339	3,4	826	7,4	1.333	10,2	1.220	8,7	823	5,1
Hasle	28	3,3	20	2,3	72	7,8	105	9,7	132	10,4	93	7,3	69	4,8
Allinge- Sanv	2	0,2	17	1,9	30	2,9	197	13,8	275	15,0	416	15,4	139	7,2
Rutsker	6	0,6	19	1,5	27	2,1	36	2,7	66	5,1	69	5,4	37	2,5
Olsker	0	0,0	4	0,5	25	2,6	67	5,8	71	5,8	69	5,6	76	5,4
Rø	1	0,2	1	0,2	6	0,9	25	3,4	36	4,7	16	2,3	15	1,9
Klemenske	20	1,1	20	1,1	49	2,4	177	8,1	278	12,5	153	6,9	135	5,4
NØRRE H	57	0,9	81	1,3	209	3,1	607	7,7	858	9,9	816	8,9	471	4,9

*SVENSKFØDTE PÅ BORNHOLM. ANTAL OG PROCENT AF SAMLET BEFOLKNING PÅ KØBSTÆDER,
SOGNE OG HERREDER 1850-1920*

	1850		1860		1870		1880		1890		1901		1921	
Gudhjem	1	0,2	5	0,7	7	1,2	12	2,2	24	3,8	24	3,2	16	1,9
Svaneke	4	0,4	10	0,9	15	1,3	38	3,0	50	3,8	44	3,4	33	2,5
Østerlars	0	0,0	0	0,0	41	2,8	98	6,6	104	7,1	61	4,0	48	2,9
Østermarie	2	0,1	8	0,4	25	1,2	94	4,1	134	5,4	85	3,6	56	2,0
Ibsker	1	0,1	9	0,6	17	1,1	28	1,7	45	2,7	26	1,6	14	0,8
Christiansø	0	0,0	0	0,0	2	1,3	0	0,0	2	0,7	1	0,5	0	0,0
ØSTER H	<u>8</u>	<u>0,1</u>	<u>32</u>	<u>0,5</u>	<u>107</u>	<u>1,5</u>	<u>270</u>	<u>3,6</u>	<u>359</u>	<u>4,7</u>	<u>241</u>	<u>2,7</u>	<u>167</u>	<u>2,0</u>
Nexø	4	0,3	11	0,7	21	1,3	77	3,9	62	2,7	69	2,7	64	2,3
Åkirkeby	1	0,2	7	1,1	12	1,7	16	1,9	40	4,1	27	2,3	26	1,7
Åker	10	0,5	12	0,6	68	3,6	118	4,8	139	6,0	110	4,6	68	2,5
Bodilsker	5	0,5	4	0,4	17	1,5	41	3,2	42	3,3	43	3,6	17	1,2
Povlsker	0	0,0	0	0,0	8	0,7	14	1,3	33	2,9	17	1,6	11	0,9
Pedersker	2	0,2	5	0,5	44	4,0	52	4,6	50	4,8	33	3,2	14	1,2
SØNDER H	<u>22</u>	<u>0,3</u>	<u>39</u>	<u>0,5</u>	<u>170</u>	<u>2,3</u>	<u>312</u>	<u>3,5</u>	<u>366</u>	<u>4,0</u>	<u>302</u>	<u>3,2</u>	<u>200</u>	<u>1,9</u>
I ALT	198	0,7	360	1,2	826	2,3	2.016	5,7	2.916	7,5	2.579	6,3	1.661	3,7

2.915 svenskfødte
på Bornholm i 1890

2.591 svenskfødte
på Bornholm 1901

Nørre Herred

881/808

Allinge-Sandvig 275/414

71/69

Olsker

Rutsker

66/66

278/50

35/16

Rø

Gudhjem 24/ 24

Øster Herred

359/255

Hasle

133/ 93

Klemensker

Øster-
larsker

104/ 70

Nyker

107/97

Østermarie

134/88

Svaneke

50/44

Knuds-
ker

157/90

Vestermarie

173/105

Ibsker

45/29

Rønne

792/846

Ny-
larsker

104/ 82

40/ 28

Åkirke-
by

Bodils-
ker

42/45

Neksø 62/70

Vester Herred

1.333/1.220

139/ 112

Åker

50/32

Peders-
ker

Povlsker

33/20

Sønder Herred 368/308

Rejsen til Bornholm

Bornholms Avis 1. maj 1892.

112 svenske indvandrere med et enkelt skib var alligevel så mange, at det blev nævnt i avisen. En stor del var »vogterbørn« - altså børn, der som "Pelle Erobreren" skulle vogte køer og får på markerne.

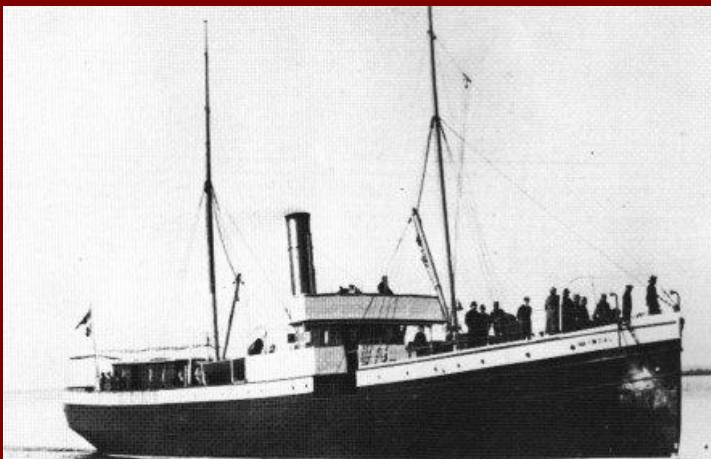
De fleste svenske indvandrere kom sejlen med dampskib fra Ystad til Rønne. Siden 1866 var fast rutefart Her S/S Skandia (det andet skib af dette navn) Det ved den gamle dampskibsekspedition i Rønne

Aften at overvære den.

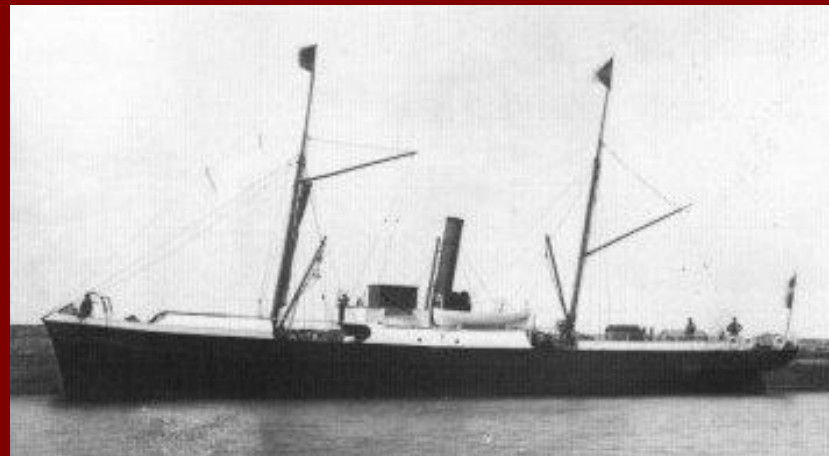
Svenske Tjenestefolk. I de sidste Par Maaneder, Dampskibet er ankommet fra Ystad, har det medbragt en stor Del svenske Tjeneste- og Arbejdsfolk; men idag ankom et rent overvældende Antal, nemlig 112, hvoraf en stor Del Vogterbørn. Grunden til denne store Indvandring af svenske Tjenestefolk maa søges i den Omstændighed, at Landboerne, der om Vinteren indskrænke deres Folkehold, henad Foraaret henvende sig til Sverrig for at faa Folk.

Estranding. Ved Arnager er

66-både

S/S Heimdal 1873-1908. B&W 280 brt

S/S Skandia 1866-1898; B&W. 169 brt

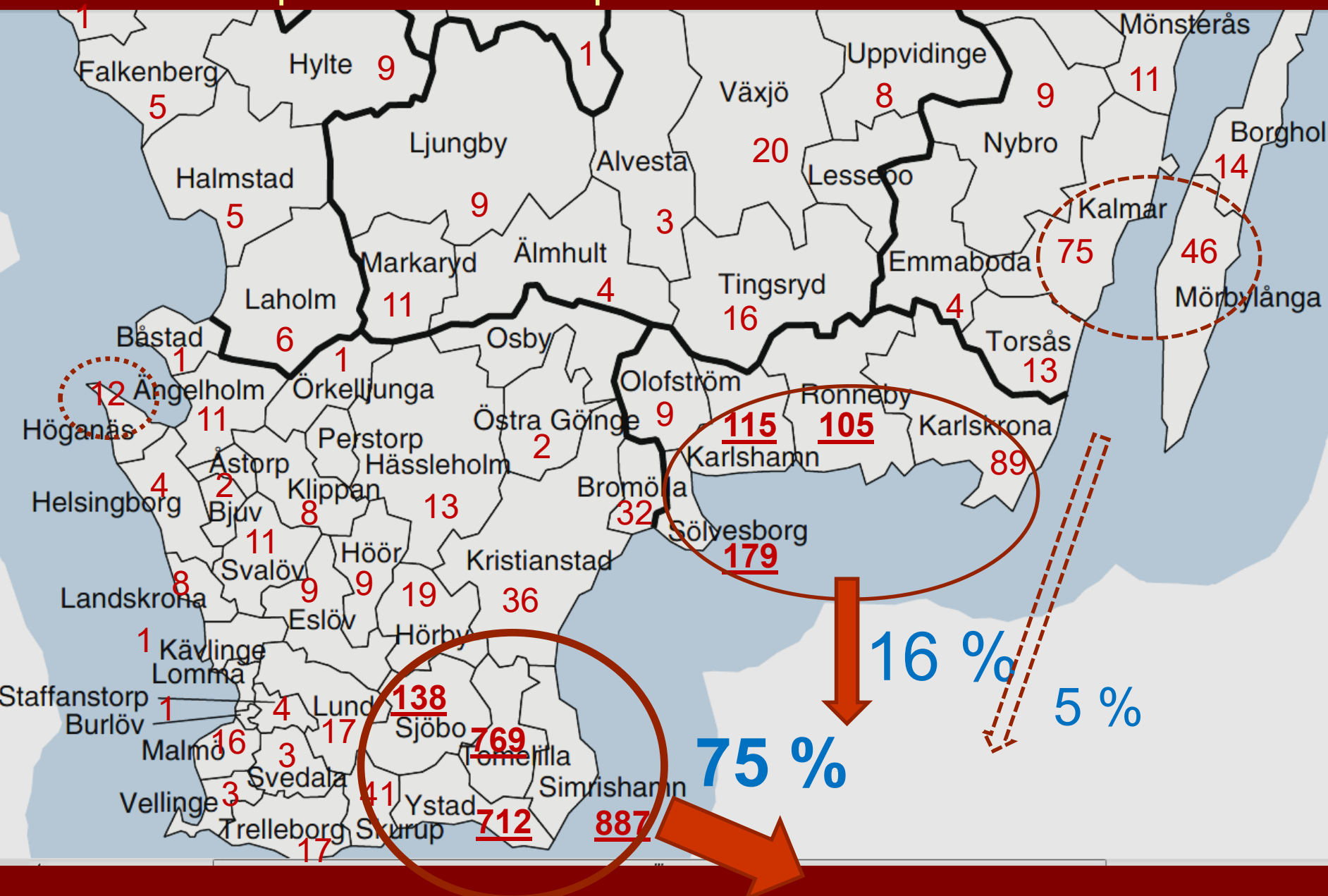

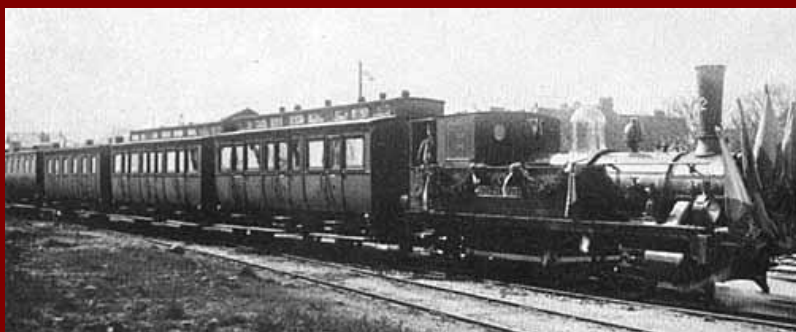
S/S Thor 1886-1912, B&W, 255 brt

S/S Hjalmar 1881-1904, Motala, 168 brt

Hjemkommuner for svenske indvandrere der slog sig permanent ned på Bornholm 1850-1910

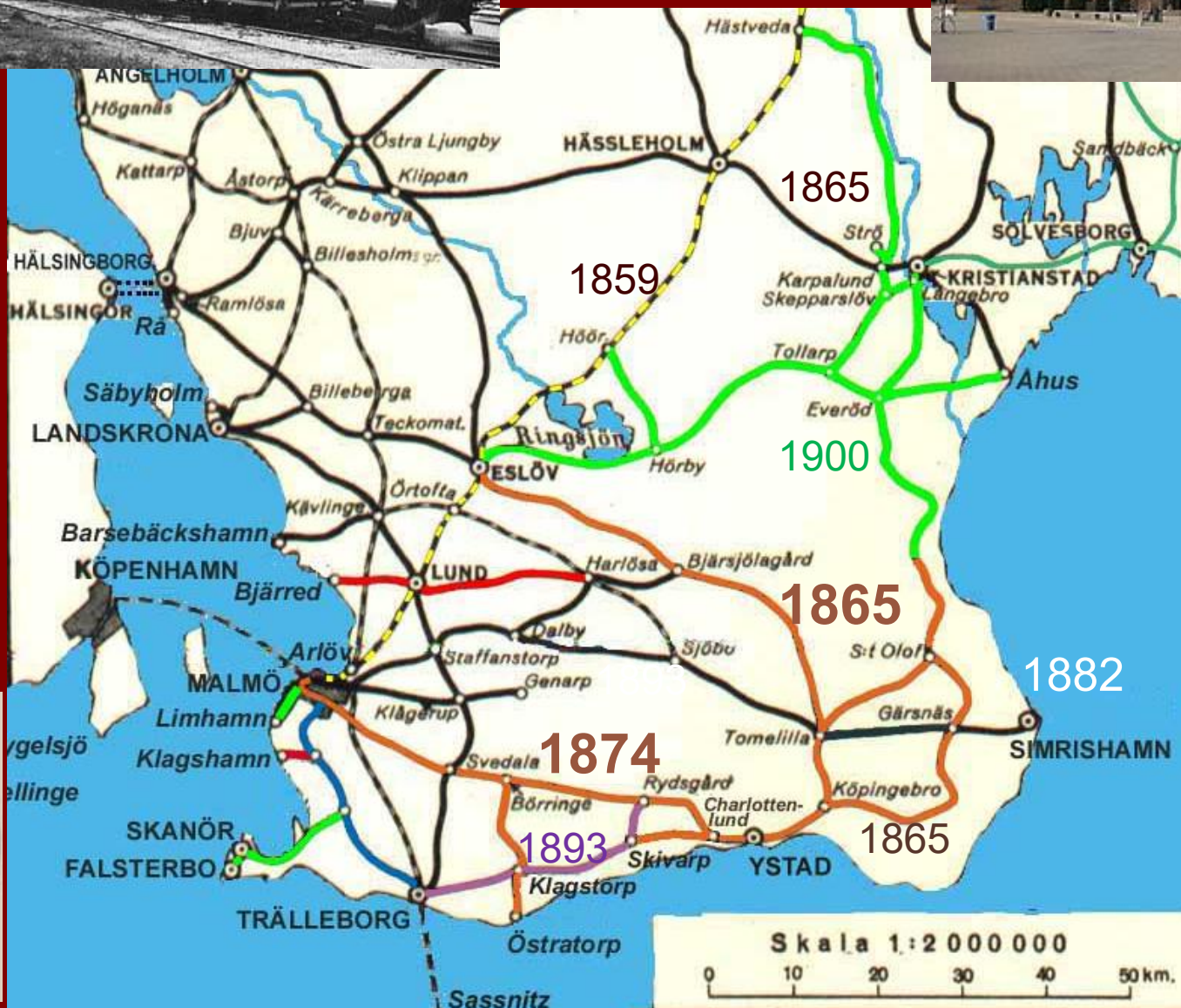

Ystad-Eslöv 1865 YEJ

Lokomotiv
"Magnus
Stenbock"
Bygget af
"Beyer &
Peacock"
Manchester
1865.
Max fart 40
km/t

Arkitekt
Ludvig Vold
1839-1923
Bosat i Ystad
1862-1869
Gift med
Borgmesteren
i Ystads datter,
Johanna Wendt
1840-1925

Erhvervsfordeling

Erhvervsfordeling efter dødsdata

Af 3.642 der døde og blev begravede på Bornholm, blev 1.065 kun betegnet som hustruer, enker, enkemænd, 226 som sønner og døtre, 52 fattiglemmer samt 81 der døde uden at have bosat sig på øen – størstedelen ofre for 17 skibsforslis.

De resterende 2.218 fordelt efter erhverv ved dødsfald ("forhenværende" eller "pensioneret" tælles med – dette giver

40 % er beskæftiget i landbruget

2 % i fiskeriet

58 % er beskæftiget i byerhverv, heraf

27 % arbejds mænd

14 % håndværkere

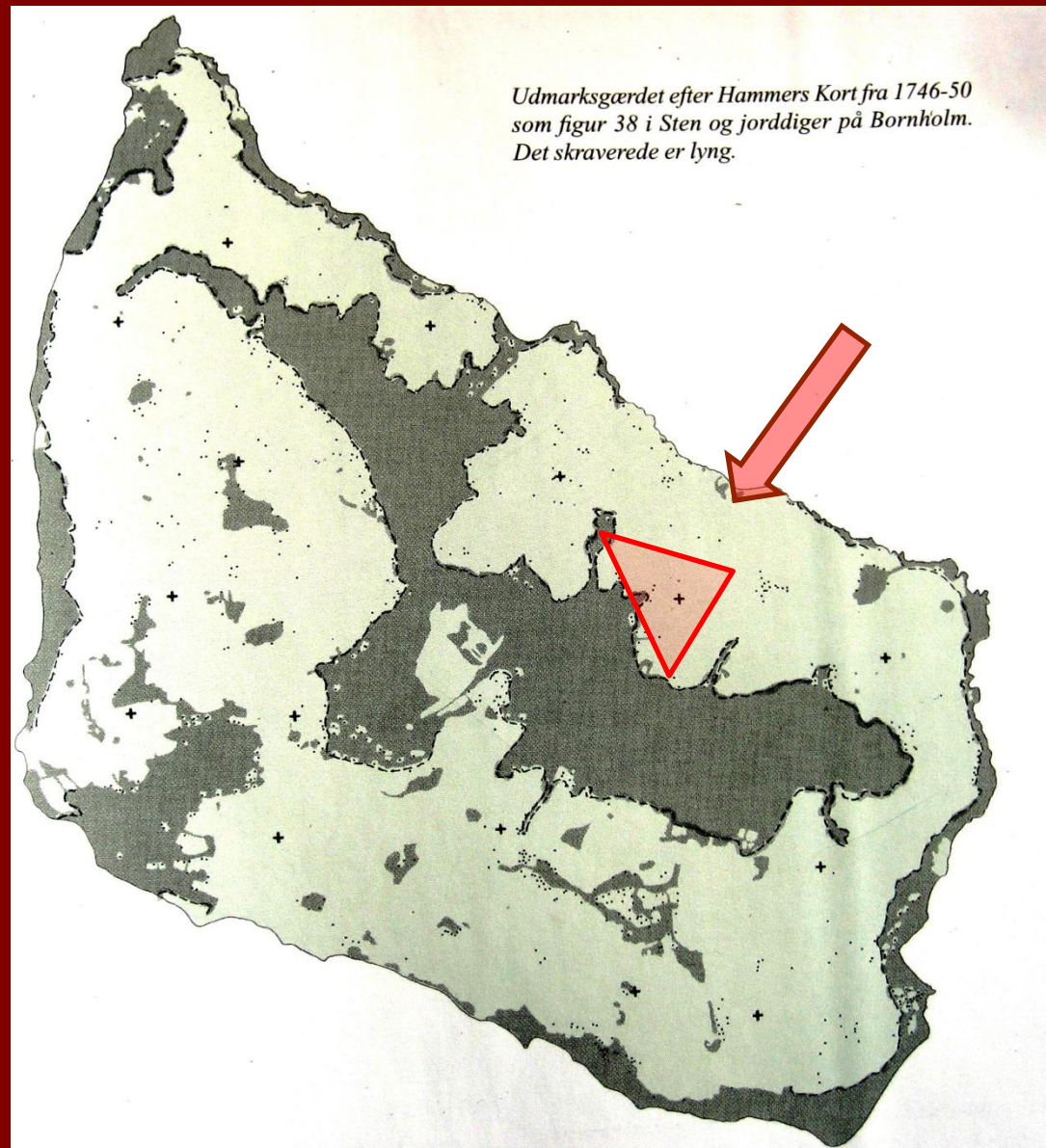
15 % stenhuggere

Landbrugere

- 917 svenskfødte arbejdede ved deres død på Bornholm i landbruget:
- 308 tjenestepiger
- 260 tjenestekarle
- 330 var blevet selvejere (husmænd og småbrugere)
- 19 havde giftet sig en gård til.
- (som eksempelvis Henrik Jönsson (1862-1921) fra Stiby, forældrene blev fra 1872 daglejere på Lensbjerregård i Østerlars, selv blev han gårdejer efter at have giftet sig med datteren).

*"Hvad er det da for Folk,
som have sat Bo her?
Det er vore
Rydningsfolk, også
Danmark har dem. Men
indfødte Danske er det
ikke - eller de færreste
af dem. De fleste er
Svenske. Derfor har
denne gamle Lyng, som
nu ryddes fået Navn Ny-
Sverrig"*

Fridtjof Bon: "Ny-Sverrig" i
novellesamlingen
"Hjemstavnsbilleder fra Bornholm",
s.136 (1892). Bon (1866-1929)

Ny Sverrig, Dyndevej 5

Anders Olsson Ekvalls hus i Ny Sverrig, Dyndevej 5, Østermarie. Født SMEDSTORP, Tomelilla, 1849, til Bornholm 1878, død 1941. Som murer byggede han sit eget og øvrige huse i området

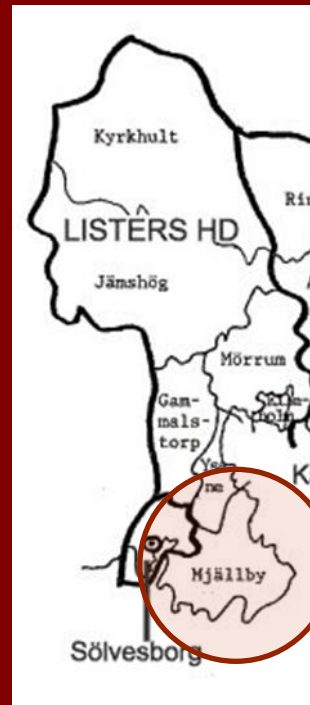
Mjälby,
Listerlan
-det
Blekinge

* * *

Ulovligt Fiskeri paa dansk Territorium. En større svensk Fiskerkutter har i en 8 Dages Tid ligget i Stamperebugten og fisset Torst. I Gaar Formiddag gik 2 Fiskerbaade fra søndre Baadehavn med 4 a 6 Mand i hver Baad ud for at paatale det ulovlige Fiskeri, men Kutteren var da afsejlet og saa langt tilføes, at de ikke kunde indhente den, hvorfor Fiskerne kom tilbage med usorrettet Sag. Man anta ger at Kutteren gik til København med Fangsten.

* * *

Håndværkere 1880 -1901

- De svenskfødte håndværkere var oftest overrepræsenterede i forhold til den del de udgjorde af de bornholmske befolkning – ca. 7 % 1890
- 103 svenskfødte smede (15 % af smedene på øen)
- 61 svenskfødte skræddere (18 % af skræddere på øen)
- 44 svenskfødte bødkere (44 % af bødkere på øen)
- 33 svenskfødte murere (14 % af murerne på øen)
- 11 svenskfødte urmagere (16 % af urmagerne på øen)
- Derimod var der underrepræsentation af
- 20 svenskfødte skomagere (6 % af skomagerne på øen)
- 16 svenskfødte snedkere (3 % af snedkerne på øen) – dem var der imidlertid også for mange af på Bornholm – 544 – der udvandrede i stort tal.

Bødkermester Ejner Lindstrøm ved sit værksted i Rønne 1923. Hans far, bødkermester Ola Olsson Lindstrøm ejede fra 1887 Smedegade 14. Ola var født 21. juli 1859 i Løderup uden for Ystad. Sønnen Ejnar Gotfred Hillebert Lindstrøm blev som vi ser også bødkermester og overtog farens forretning.

BORNHOLM

ILDFASTE STEN

BORNHOLM

til:
Gæsmøkk, Damp-
kedler, Bageriøvn,
Kædelovne, Smelte-
ovne, Kalkovne og
alle industrielle Øvne.

HASLE KLINKER & CHAMOTTETESTENFABRIK
ANALISGADE 9 - KØBENHAVN K. - CENTRAL 254

Reklame for Hasle Klinker- og Chamottestestfabrik. (Hasle Gruppen arkiv)

HÖGANÄS

Rabækkeværket

Stenhuggere

Stenhuggere på Bornholm 1850-1921.

ÅR	RØNNE		HAMMEREN		RESTEN AF ØEN		I ALT		Alt i Alt
	Danske	Svenske	Danske	Svenske	Danske	Svenske	Danske	Svenske	
1850	43	0	0	0	0	0	43	0	43
1860	58	4	0	0	0	0	58	4	62
1870	41	6	13	8	40	11	94	25	119
1890	39	53	73	112	53	13	159	178	337
1901	44	45	294	155	160	30	398	230	628
1921	127	40	104	50	39	2	270	92	362

Af de 192 svenskfødte stenhuggere der slog sig permanent ned på Bornholm, kom:

41 % fra Skåne

37 % fra Blekinge

13 % fra Småland

6% fra Halland

3 % fra Stockholmsområdet

Blekinge Släktforskarförning

1978 35 år 2013

For Blekinge kan stenhuggerne genfindes i stenhuggerregistret

<https://www.blekingesf.se/vara-register/stenhuggarregistret>

Stenhugger Jens Ipsen

Arbejdsvandring

Stenhuggarregistret

Blekinge Släktforskarförning

Hem Sök

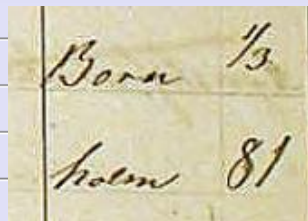
Carl Adolf Adolfsson Sellberg

♂ 1850 -

Individ Anor Ättlingar Släktskap Tidslinje Föreslå

Personlig information | Källor | Alla | PDF

Namn	Carl Adolf Adolfsson Sellberg	
Född	24 Dec 1850	Fröseke Änkansgård, Älgshult fs (G) ♂ [1]
Kön	Man	
Yrke	Stenarbetare, Statdräng	
Person-ID	I442	Stenhuggarregistret
Senast ändrad	13 Jun 2012	

Far	Adolph Isaksson , f. 24 Maj 1826, Älgshult fs (G) ♂	
Mor	Ulrika Maria Petersdotter , f. 29 Sep 1829, Älgshult fs (G) ♂	
Familjens ID	F904	Familjeöversikt

Familj	Johanna Maria Karlsdotter , f. 14 Jun 1850, Habbestorp, Mönsterås fs (H) ♂
Gift	9 Mar 1872

Barn	1. Thekla Mathilda Sellberg, f. 23 Jul 1872, Habbestorp, Mönsterås fs (H) ♂ 2. Hulda Maria Sellberg, f. 12 Sep 1874, Kvillegårde, Fliseryd fs (H) ♂ 3. Hildur Therese Sellberg, f. 20 Jan 1877, Södra Skärshult, Fliseryd fs (H) ♂ 4. Karl Johan Sellberg, f. 24 Jun 1879, Tjurkö, Augerum fs (K) ♂ 5. Gottfrid Theodor Sellberg, f. 14 Maj 1881, Olsker SO, Bornholm, Danmark ♂ 6. Amanda Sofia Sellberg, f. 15 Maj 1883, Olsker SO, Bornholm, Danmark ♂ 7. Gerda Albertina Sellberg, f. 20 Maj 1885, Olsker SO, Bornholm, Danmark ♂ 8. Gustaf Albert Sellberg, f. 11 Jul 1887, Olsker SO, Bornholm, Danmark ♂ 9. Madda Adelina Sellberg, f. 7 Aug 1890, d. 16 Apr 1891, Leråkra 80, Listerby fs (K) ♂
------	---

Database over indfødsretstildelinger 1776 - 1960

Udfyld et eller flere af felterne

Efternavn	Sellberg	Fornavn	
Bopæl		Erhverv	
Fodelokalitet		Fodeland	
Søg		FORTRYD	

3 poster fundet

Efternavn: **Sellberg** Fornavn: **Carl Adolf Adolfsson**
Erhverv: **Stenhugger** Fodelokalitet: **Elghult**
Fodeland: **Sverige**
Fødselsår: **1850** I DK fra: **1880**
Bopæl, lokalitet: **Sandvig** Amt, region: **Bornholms Amt**
Lov af: **19 04 1907** Tillæg: **A**
Løbenr: **252**

Bemærkninger: **Har fra Maj 1890 til Januar 1892 og fra September 1895 til Juni 1896 opholdt sig i Sverige.**

Efternavn: **Sellberg** Fornavn: **Carl Johan**
Erhverv: **Stenhuggermester** Fodelokalitet: **Augerum**
Fodeland: **Sverige**
Fødselsår: **1879** I DK fra: **1880**
Bopæl, lokalitet: **Østerlars Gudhjem** Amt, region: **Bornholm Amt**
Lov af: **13 04 1938** Tillæg: **B1**
Løbenr: **183**

Bemærkninger: **Har haft et ophold i Sverige September 1898-Marts 1899. Andragerens Fader har erhvervet dansk Indfødsret ved Lov af 19. April 1907, Løbe-Nr. 252.**

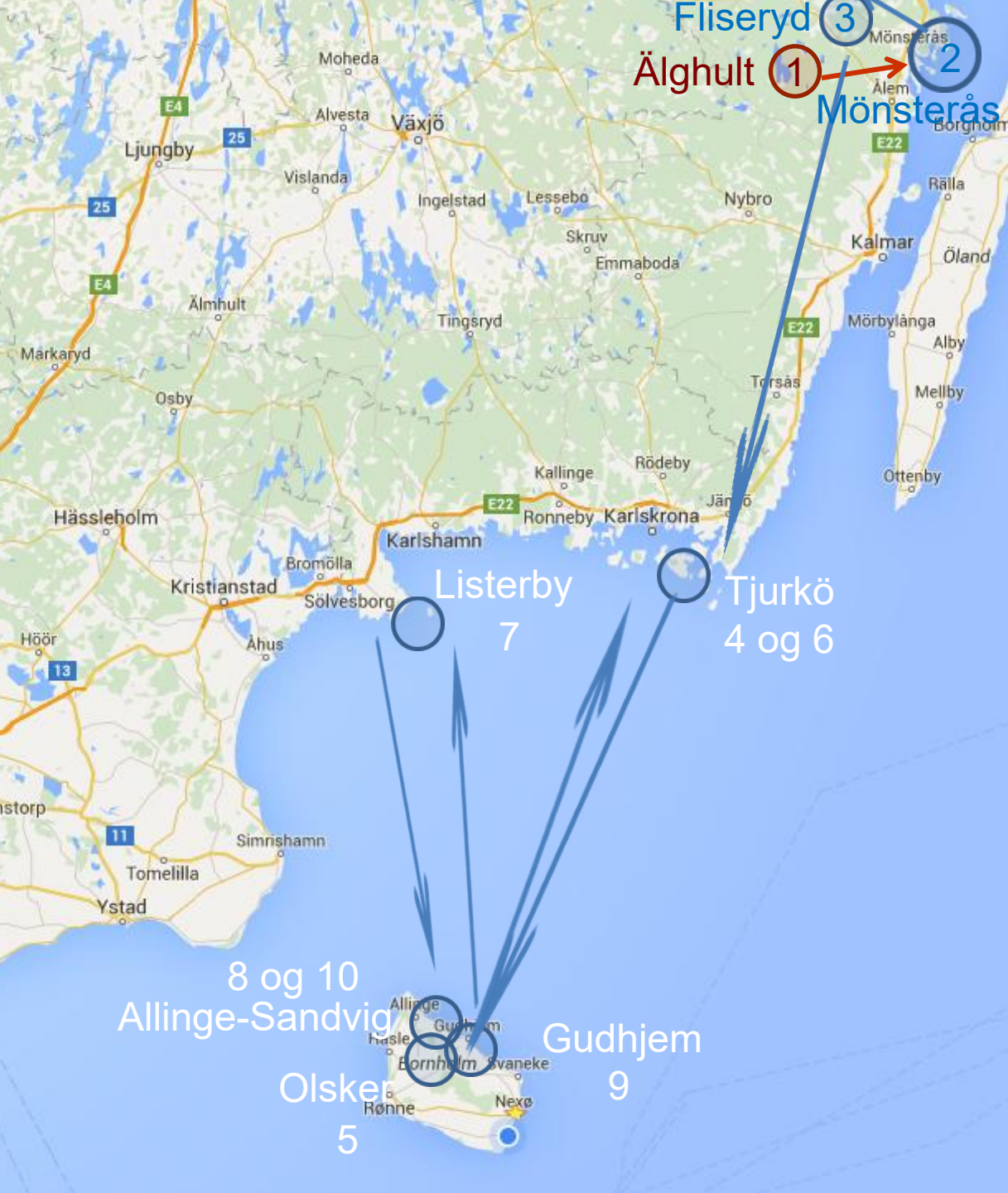
ID	Efternavn	Fornavn	Fødested	Fødelen	Fødsesldato	Vielsessted	Vielsesdato	Dødsdato	Dødssted	Afgangsdat...	Stilling
728	Sellberg	Thekla Mathilda	Mönsterås	Kalmar län	1872-09-23	K Skt. Ols Kirke	1896-10-30			01-04-1881	Pige
737	Sellberg	Hildur Therese	Fliseryd	Kalmar län	1877-01-20	B Allinge Rådhus	1898-01-31			01-04-1881	Pige
742	Sellberg	Hulda Marie	Fliseryd	Kalmar län	1874-09-12	B Allinge Rådhus	1898-12-12			01-04-1881	Pige
885	Sellberg	Kristina Thomasdotter	Sölvesborg	Blekinge län	1849-04-11	K Svaneke Kirke	1889-04-30	1912-01-20	Oluf Høstgade 1, Svaneke	11-10-1888	Hustru
1000	Sellberg	Carl Johan	Augerum	Blekinge län	1879-06-24	K Gudhjem Kirke	1902-10-12	1947-04-23	Amtssygehuset, Rønne	01-04-1881	Stenhugger
3431	Sellberg	Carl Adolf Adolfsson	Älghult	Kronobergs	1850-12-24	K Sverige		1908-07-21	Hammershusvej 55, Sandvig	01-04-1881	Stenhugger

www.ddd.dda.dk/kiplink1.htm

Samtlige personer i husstanden

Bornholm, Nørre, Olsker, , 6. Svg. Frt., 48, FT-1890, B2094

Navn:	Alder:	Civilstand:	Stilling i husstanden:	Erhverv:	Fødested:
Karl Adolf Sellberg	39	Gift	Husfader	Stenhugger	Sverrig [Sverige]
Johanne Maria Sellberg	39	Gift	Husmoder		Sverrig [Sverige]
Teckla Mathilde Sellberg	17	Ugift	Barn		Do. [Sverrig] [Sverige]
Hilda Therisia Sellberg	13	Ugift	do. [Barn]		Do. [Sverrig] [Sverige]
Karl Johan Sellberg	10	Ugift	do. [Barn]		Do. [Sverrig] [Sverige]
Gotfred Theodor Sellberg	8	Ugift	do. [Barn]		Olsker [Olsker sogn]
Amanda Sofie Sellberg	6	Ugift	do. [Barn]		Do [Olsker] [Olsker Sogn]
Gjerda Albertine Sellberg	4	Ugift	do. [Barn]		Do [Olsker] [Olsker Sogn]
Gustav Adolf Sellberg	2	Ugift	do. [Barn]		Do [Olsker] [Olsker Sogn]

Karl Adolf Adolfsson
Sellberg Landarbejder,
siden stenarbejder
Født Älghult 24.12.1850
Baptist Olsker 1882
Død Sandvig 21.07.1908

1. Älghult, Kronebergs län
1850-1869
2. Mönsterås, Kalmar Län
1869-1874
3. Fliseryd, Kalmar län
1874-1879
4. og 6. Tjurkö, Augerum,
Blekinge län 1879-1881,
1895-1896
5. Olsker, Bornholms amt
1881-1890
7. Listerby, Blekinge län
1890-1892
8. Allinge, Bornholms amt
1896-1900
9. Gudhjem, Bornholms amt
1901-1902
10. Sandvig, Bornholms amt
1902-1908

Godtfred Theodor Sellberg

Vi sir nu tilbage paa tiden som er gaad hvor alt har blevet forandret fra vores barndom og Menneskene har det godt men kan selv ikke forstaa det.

Nu er jeg og min kone halvfjers Aar og fylder Aar paa samme dag og er lige gamle og vi har ikke kunnet samlet naagen kapital til vores gamle dage men faar Aldersrente. **Vi har haft syv børn.**

Den ælste søn vilde være sømand men skibet med hele sin besætning forsvant paa en Rejse fra Nevfondland til Spanien. Det var en stor sorg og skuffelse for os.

Vi havde en **søn som var tretten Aar** som døde af gigtfieber.

En søn mestede vi som fik den sygdom hvor di vide Blodlegemer taag overhaand over di röde. Det var ellers en stor og kraftig mand og var tredeve Aar.

Vor ældste Datter var en dygtig pige hun blev rost overalt hvor hun tjænte men blev siden Sygeplejerske og ligger nu paa sant Hans Hospital som Morfinist. Vi har nu to sønner og en Datter som er gifte og vi sir nu tilbage paa tiden som er gaad hvor alt har blevet forandret fra vores barndom og Menneskene har det godt men kan selv ikke forstaa det.

Ind- og Udvandring

Er Danmark/Bornholm

"Fattigmands Amerika"

for svenske udvandrere?

Egentlig ikke noget der tyder på det. I årene 1900-1910 er der 1.984 med bopæl på Bornholm der køber billet til Amerika – heraf 111 svenskfødte dvs.

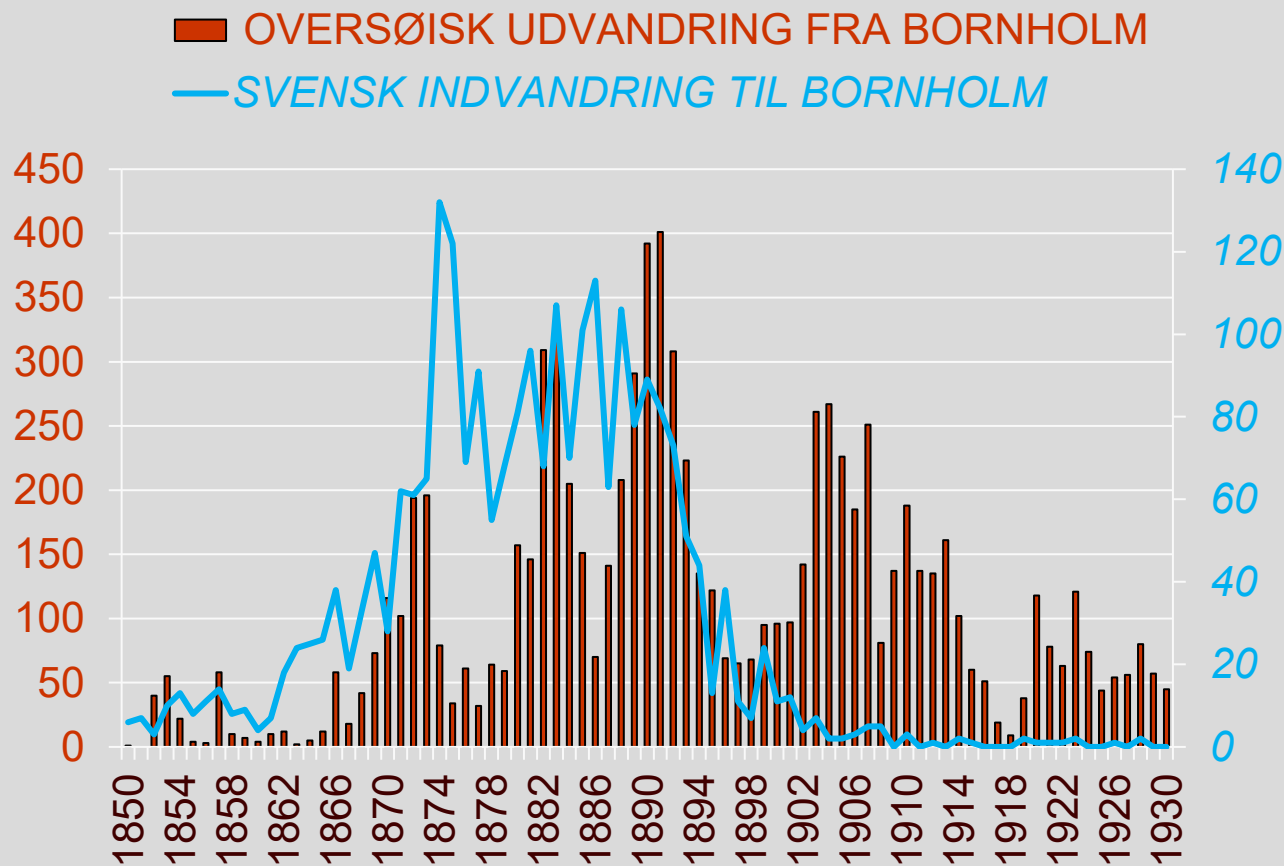
6 % Mens antallet af svenskfødte udgjorde ca. 7 %

Af disse 111 var halvdelen stenhuggere fra Allinge-Sandvig, heraf 20 der rejste til Chicago uden familie – i USA kaldt "Stonecutter"

Eksempelvis Stenhugger Franz Lundqvist (f. Jämsjö i Blekinge 1885) fra Sandvig til Chicago 1. juli 1903 med "Oscar II", fulgt af

Franz Julius Lundqvist (f. Jämsjö i Blekinge 1832) der rejser fra Sandvig 8. april 1909 med "United States" til sønnen i Chicago 249 Fullerton Avenue

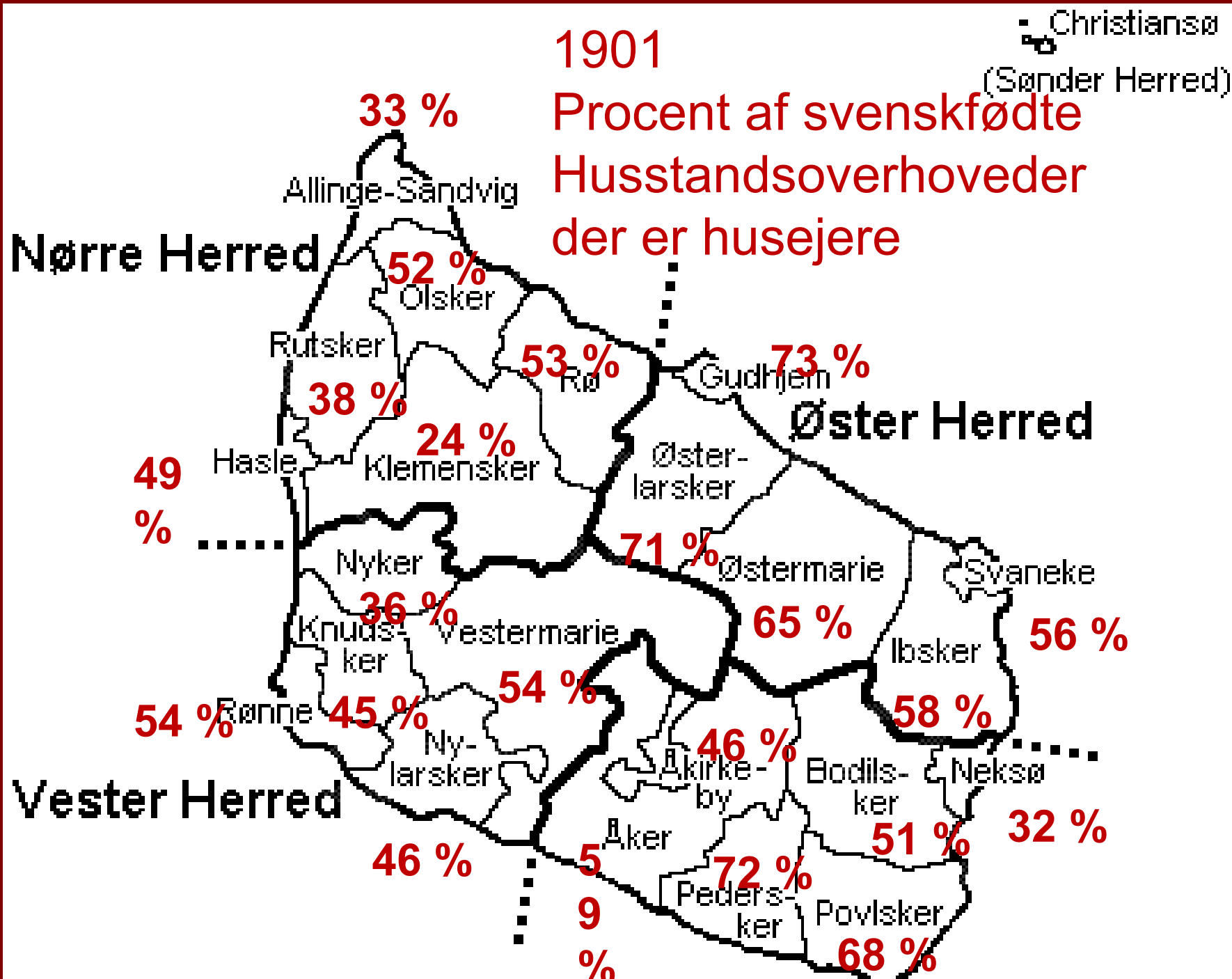
Læge J. Carlsen, Hasle 1886: – den store mangel på arbejdskraft på Bornholm der skyldes den voldsomme udvandring til Amerika har tiltrukket en stadig større strøm af svenske indvandrere,

KØN OG ALDER: 1845-1890

Indfødte bornholmere:	45 % mænd; 55 % kvinder.	28 % -20 til 39 år
Svenske indvandrere:	60 % mænd; 40 % kvinder.	50 % - 20 til 39 år
Bornholmske udvand:	66 % mænd; 34 % kvinder.	62 % - 20 til 39 år.

Boliger og Religion

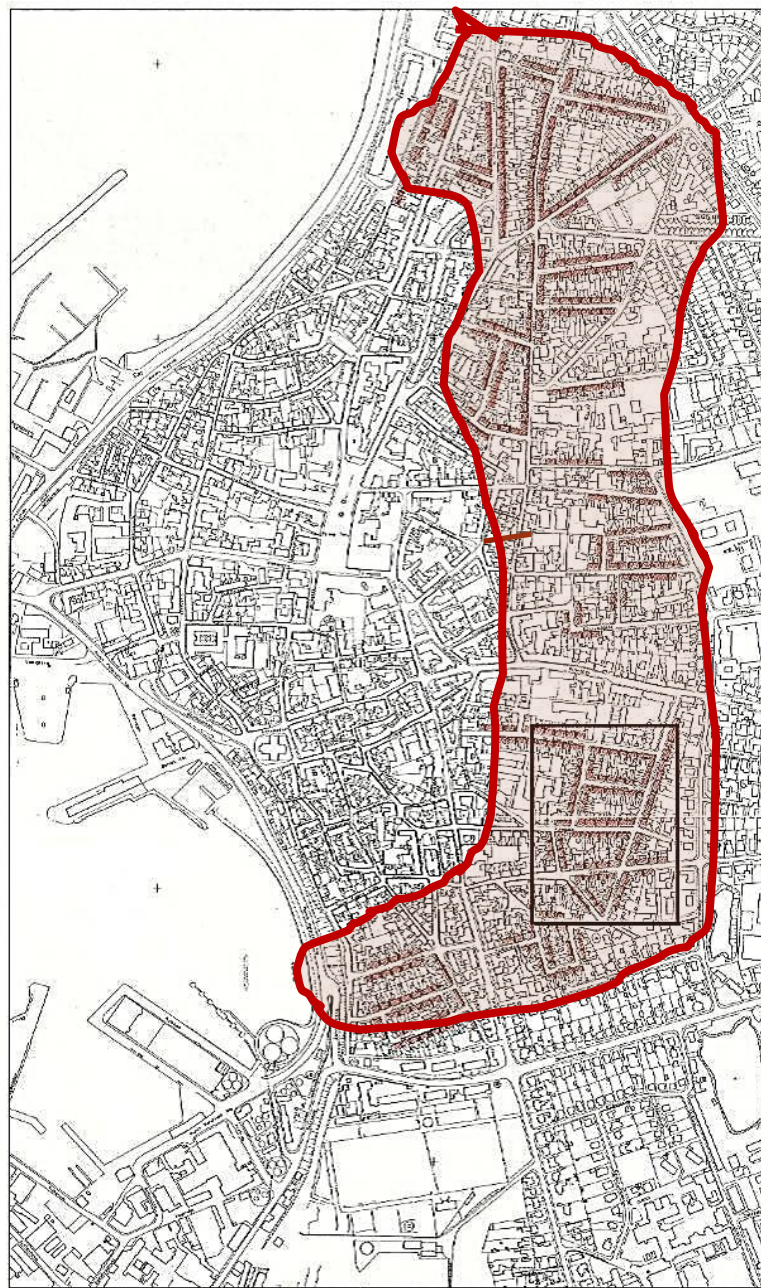
Langelinje

Sandlinje

"SVENSKER-
KVARTERET"
I RØNNE
OMKRING
1900

Landemærket

Almegade

2/3 af de svenskfødte boede 1901 i egne huse

Typisk 4 fag/40 m²/ 2.000 kr. udbetaling 200 kr til to familier/ årsløn ca. 1.000 kr.

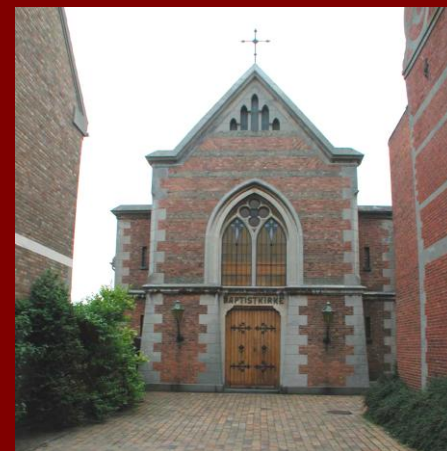

Stengade, Rønne, 1901

Der boede svenske familier i 14 af husene som de selv ejede.

Religion pr. 1. februar 1901

Religion	Bornholm i alt		Heraf svenskfødte	
Folkekirken	39.360	96,2 %	2.787	95,6 %
Baptister	974	2,4 %	105	3,6 %
Andre	555*	1,4 %	24	0,8 %
<i>I alt</i>	<i>40.889</i>		<i>2.916</i>	
Andre i alt	555*	1,4 %	24	0,8 %
Metodister	140		5	
Katolsk-apostolsk	153		8	
Adventister	10		2	
Andre Protest.	168		3	
Katolikker	16		1	
Mosaisk	2		0	
Mormoner	11		1	
Uden tro	55		4	

Konklusion og kilder

FØRSTE STORE INDVANDRINGSBØLGE TIL DANMARK NOGENSINDE

– relativt set kraftigst på Bornholm men senere kulmination end i Vest-Danmark

Hurtig og vellykket integration trods uvilje mod de "fremmede". Svenske unge mænd giftede sig med unge bornholmske piger, arbejdede sig op og blev accepteret.

De var "naboer", havde (næsten) samme sprog og tro. De kunne forstå hinanden bedre end landsmænd vest for Storebælt eller nord om Småland

De blev en vellønnet og veluddannet arbejder- og håndværkerklasse, der blev selve forudsætningen for den industrielle udvikling på Nord- og Vest-Bornholm i slutningen af 1800-tallet.

"udkantsproblemer" blev udsat. De problemer der ellers allerede fra omkring år 1900 ramte mange dele af Danmark, blev udsat med næsten hundrede år for Bornholms vedkommende.

Vigtigste danske registre

<https://www.ancestry.se/search/collections/61607>

stort set dækkende for danske kirkebøger 1812-1924 (gratis men login)

<https://www.ddd.dda.dk> (gratis)

Nogenlunde dækkende for Folketællinger, meget begrænset for Indvandrere, bedre for statsborgerskaber København stad (gratis)

<https://www.kbharkiv.dk/sog-i-arkivet/kilder-pa-nettet>

København stad, bl.a. Folkeregister 1890-1920 (gratis)

Vigtigste bornholmske registre

- <https://www.bsif.dk/da/data/download/2-uncategorised/14-download-side.html>
 - MS-Access database indtastet af Jørn Køller, med oplysninger om 4.597 svenskfødte på
 - Bornholm – fra svenske og danske kirkebøger og folketællinger. Søgbar på alle rubrikker.
 - <https://www.bsif.dk/da/data/s%C3%B8gbare-data/svenskere.html>
 - Samme, men stærkt forenklet, kun søgbar på rigtigt stavede personnavne

Vigtigste svenske registre

- <https://www.arkivdigital.se> Bedste svenske søgeregister (*betaling*) m 260 dkr, år 1.400 dkr
- <https://sok.riksarkivet.se/digitala-forskarsalen> Simplere personsøgning, sværere at finde kilderne (*gratis*) <https://www.familysearch.org/> ofte overraskende god (*gratis*)
- <https://ancestry.com> Bedst ved international søgning (*betaling*)

Den svenske indvandring til Bornholm

BHS Generalforsamling, Kærnehuset, Allinge

Lørdag 6. september 2025

mag.art. Henning Bender, tlf. +45 40413664,
1974-2008 Stadsarkivar, Aalborg Stadsarkiv.
1989-2008 Leder af Det danske Udvandrerarkiv,
2000-2002 Direktør CRT, Nexø

NU: Kirsebærhaven 3, Snogebæk, 3730 Nexø – Danmark

<https://henningbender.dk>

hbender@mail.dk

<https://udvandrerhistorie.dk>